

Představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do ZŠ

Tina Fischerová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Tina Fischerová
Osobní číslo:	H200164
Studijní program:	B0112P300001 Učitelství pro mateřské školy
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do ZŠ

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury týkající se představ rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy.

Vymezení teoretických východisek zaměřených na školní zralost a spolupráci rodičů s mateřskou školou.

Příprava metodiky empirické části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.

Realizace kvantitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím dotazníku pro rodiče dětí v povinném předškolním vzdělávání.

Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a formulace závěrů výzkumu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Čapek, R. (2013). *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Grada.
- Jucovičová, D., & Žáčková, H. (2014). *Je naše dítě zralé na vstup do školy?* Grada.
- Kokkalia, G., Drigas, A. S., Economou, A., & Roussos, P. (2019). Školní připravenost od mateřské školy až po základní školu. *Mezinárodní žurnál nových technologií ve vzdělávání, iJet*, 14(11), 4–18. <https://doi.org/10.3991/ijet.v14i11.10090>
- Kotátková, S. (2014). *Dítě a mateřská škola: Co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet* (2. rozš. akt. vyd.). Grada.
- Kutálková, D. (2014). *Jak připravit dítě do 1. třídy* (3. vyd.). Grada.
- Šulová, L. (2014). *Význam domácí přípravy pro začínajícího školáka*. Wolters Kluwer.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Magda Zycháčková**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **11. ledna 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **26. dubna 2024**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 11. ledna 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně .....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě

pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídá k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce zkoumá rodičovské představy o přípravě dětí v mateřských školách pro vstup do základní školy, s využitím kvantitativní metodologie a dotazníkového šetření. Teoretická část se soustředí na historii předškolního vzdělávání v České republice, význam školní zralosti a připravenosti, a roli mateřských škol v přechodovém období. Praktická část odhaluje, že rodiče kladou důraz na sociální a emoční dovednosti pro úspěšný přechod dětí do školního prostředí. Studie poukazuje na význam pravidelné komunikace mezi mateřskými školami a rodinami a zdůrazňuje potřebu inovativního přístupu k vzdělávání. Výsledky napomáhají lepšímu porozumění rodičovským očekáváním a jejich vlivu na předškolní vzdělávání.

Klíčová slova: Předškolní vzdělávání, představy rodičů, školní zralost, vzdělávací strategie, komunikace učitelů s rodiči, přechod do základní školy.

ABSTRACT

This bachelor's thesis investigates parental perceptions of preparing children in preschools for entry into primary school, using a quantitative methodology and a questionnaire survey. The theoretical part focuses on the history of preschool education in the Czech Republic, the importance of school readiness and maturity, and the role of preschools in the transition period. The practical part reveals that parents emphasize social and emotional skills for children's successful transition into the school environment. The study highlights the importance of regular communication between preschools and families and emphasizes the need for an innovative approach to education. The findings help to better understand parental expectations and their impact on preschool education.

Keywords: Preschool education, parents' perceptions, school readiness, educational strategies, teacher-parent communication, transition to primary school.

Ráda bych vyjádřila své hluboké poděkování mé vedoucí práce, Mgr. Magdě Zycháčkové, za její trpělivost, cenné rady a odborné vedení během práce na této bakalářské práci. Její podpora a motivace byly pro mě neocenitelné.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině za neustálou podporu a povzbuzení, které mi byly oporou v průběhu celého studia. Vaše láska a povzbuzení byly klíčové pro dokončení této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 HISTORIE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	12
1.1 HISTORIE MATEŘSKÝCH ŠKOL	13
2 ŠKOLNÍ ZRALOST A PŘIPRAVENOST	15
2.1 ŠKOLNÍ ZRALOST.....	16
2.2 ŠKOLNÍ PŘIPRAVENOST	16
3 MATEŘSKÁ ŠKOLA JAKO PŘECHODOVÁ FÁZE DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY	19
3.1 ÚLOHA MATEŘSKÉ ŠKOLY V PŘECHODU DÍTĚTE DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY	20
3.2 PŘÍPRAVA NA ŠKOLNÍ DOCHÁZKU	20
4 KOMUNIKACE MEZI MATEŘSKOU ŠKOLOU A RODIČI	22
4.1 VLIV INFORMAČNÍCH ZDROJŮ NA PŘEDSTAVY RODIČŮ O PŘÍPRAVĚ DĚTÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	23
4.2 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY A RODINY	24
4.3 SPOLUPRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY S RODINOU V KURIKULÁRNÍCH DOKUMENTECH	24
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
5 METODOLOGIE VÝZKUMU	27
6 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE DAT	29
6.1 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	29
6.2 ODPOVĚDI NA VÝZKUMNÉ OTÁZKY	60
7 DISKUZE	64
7.1 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	65
7.2 LIMITY VÝZKUMU	65
ZÁVĚR	67
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	71
SEZNAM OBRÁZKŮ	72
SEZNAM TABULEK	73
SEZNAM PŘÍLOH	74

ÚVOD

Přechod z mateřské školy do základní školy představuje pro dítě zásadní životní změnu, která může významně ovlivnit jeho další edukační i sociální vývoj. Tato bakalářská práce se zaměřuje na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro tento klíčový krok. Cílem práce je analyzovat, jaké vzdělávací oblasti jsou rodiči vnímány jako nejdůležitější a jaké informační zdroje mají na jejich představy největší vliv.

V teoretické části práce jsou představeny základní teoretické koncepty týkající se předškolního vzdělávání, historie a vývoje mateřských škol v České republice, a rozebrány hlavní metody a přístupy vzdělávání v této věkové kategorii. Speciální pozornost je věnována roli rodiny a mateřské školy ve vzdělávacím procesu a přípravě dětí na náročný přechod do základní školy.

Praktická část práce zahrnuje metodiku a výsledky dotazníkového šetření, které bylo provedeno mezi rodiči dětí navštěvujících mateřské školy. Výsledky šetření poskytují užitečný vhled do toho, jak rodiče vnímají různé aspekty předškolního vzdělávání a jaké faktory považují za rozhodující pro úspěšnou přípravu dětí na vstup do základní školy.

Cílem této práce je nejenom poskytnout teoretický přehled a analyzovat současný stav vnímání předškolního vzdělávání rodiči, ale také navrhnout možná zlepšení pro mateřské školy, aby mohly efektivněji reagovat na potřeby a očekávání rodičů. V závěru jsou shrnuty klíčová zjištění a doporučení pro zainteresované strany v oblasti předškolního vzdělávání.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V devatenáctém století začalo docházet k většímu uznání významu dětství, což vedlo k rozvoji organizovaného předškolního vzdělávání a založení prvních předškolních institucí. Tento trend pokračoval a v moderní době země, včetně České republiky, implementují vzdělávací reformy s důrazem na celoživotní učení, což ovlivňuje i oblast předškolního vzdělávání s novými kurikuly zaměřenými na rozvoj klíčových kompetencí dětí. (Zajitzová, 2011)

V průběhu dvacátého století, známého jako "století dítěte", se dítě stalo centrem mezinárodního zájmu, což se projevilo v různých iniciativách jako je UNICEF od roku 1950, Deklarace práv dítěte v roce 1959, a Úmluva o právech dítěte v roce 1989. Rozvoj mateřských škol a vzdělávacích programů po roce 1945 měl za následek výrazný pokrok ve vzdělávání (Zajitzová, 2011).

Rok 1984 přinesl Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy, který podnítl vytvoření metodických příruček zaměřených na jazykovou výchovu v mateřských školách. Tyto příručky, vyvinuté skupinou autorů včetně Minaříkové a dalších v letech 1987 a 1988, poskytovaly návody na hry a cvičení zaměřené na rozvoj jazykových dovedností dětí. Avšak s pádem komunistického režimu v roce 1989 a ztrátou závaznosti tohoto programu v roce 1990 došlo k demokratizaci a transformaci vzdělávacího systému, což umožnilo školám vyvíjet vlastní vzdělávací programy. Tento proces experimentování a hledání nových přístupů trval až do roku 2003, kdy neexistoval žádný sjednocující kurikulární dokument (Šmelová, 2008). Mateřské školy se během tohoto období snažily adaptovat na nové metody a programy podporované například Sorosovou nadací nebo českým programem Zdravá škola, které podporovaly. V rámci historie předškolního vzdělávání je důležité zdůraznit vliv kurikulární reformy provedené v roce 2001, která přinesla vytvoření Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Tento krok byl klíčovým milníkem ve vývoji předškolního vzdělávání v České republice. Rámcový program poskytl strukturu a směřování pro vzdělávací procesy v mateřských školách a podpořil rozvoj pedagogických postupů a metodiky v této oblasti. Později, v roce 2004, došlo k úpravě a přejmenování tohoto programu na Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV), což reflektovalo potřebu neustálého vývoje a zdokonalování v oblasti předškolní pedagogiky. Analýza těchto změn a jejich dopadů bude provedena v následující podkapitole.

1.1 Historie mateřských škol

Mateřská škola je instituce, ve které děti rozvíjejí své sociální dovednosti tím, že se učí interakci s ostatními dětmi a přijímání různých sociálních rolí, což je potvrzeno studií (Düngen, 2007). V tomto prostředí se také učí pravidlům spolupráce a soužití ve společnosti. Tato škola má také za úkol připravit děti na jejich budoucí začlenění do společnosti. Děti zde mají možnost budovat vztahy se svými vrstevníky, zkusit různé formy sociálního chování a učit se důležitým hodnotám jako je tolerance a obětavost. Mateřská škola tak poskytuje ideální podmínky pro podporu celkového rozvoje dítěte (Matějček, 2000, in Šikulová, Čepičková, Wedlichová, 2005).

Lažová (2013) popisuje mateřskou školu jako první setkání dítěte s vzděláváním, které může pozitivně nebo negativně ovlivnit jeho budoucí vzdělávací kariéru a celoživotní vzdělávání. Kloudová (2013) zdůrazňuje význam mateřské školy pro rozvoj komunikačních dovedností a poskytování prostředí pro učení bez přítomnosti rodičů. Podle Opravilové (2002) má mateřská škola strukturu podobnou domovu, což dětem pomáhá cítit se bezpečně a podporuje jejich nezávislý vývoj.

V kontextu mateřského školství je také důležité zmínit se o klíčových dokumentech, které formují předškolní vzdělávání. „Dlouhodobý záměr pro vzdělávání a rozvoj vzdělávacího systému ČR“ (MŠMT, 2019) představuje široce koncipovaný plán, který nastiňuje cíle a směřování českého vzdělávacího systému, včetně předškolního vzdělávání. Klade důraz na integraci rodiny a komunity do vzdělávacího procesu, což odráží rostoucí pochopení významu role rodičů v předškolním vzdělávání.

Zajímavým aspektem je, že Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) neprošel od svého vzniku významnější revizí, což může omezovat jeho aktuálnost v rychle se měnících podmínkách vzdělávacího prostředí. Tento fakt vyvolává diskuse o potřebě aktualizace, aby lépe reflektoval současné pedagogické poznatky a společenské změny.

Na druhé straně, „Přehledová studie o předškolním vzdělávání v ČR“ (Národní ústav pro vzdělávání, 2021) poskytuje důkladnou analýzu konkrétních výzkumů, zkoumá praxe a metodiky, které jsou v mateřských školách využívány. Studie ukazuje, na které aspekty vzdělávání se výzkumy zaměřují a jaké jsou jejich klíčové závěry. Tento dokument má velký význam pro pochopení aktuálního stavu předškolního vzdělávání a poskytuje užitečný

přehled pro rodiče, kteří hledají informace o tom, jak předškolní vzdělávání ovlivňuje přípravu dětí pro vstup do základní školy.

Při srovnání obou dokumentů lze identifikovat klíčové rozdíly ve vztahu k tématu mé práce. Zatímco dlouhodobý záměr poskytuje širší kontext a cíle vzdělávací politiky, přehledová studie nabízí podrobnější pohled na výzkumy a praktické aspekty předškolního vzdělávání. Oba dokumenty jsou však důležité pro porozumění tomu, jak je předškolní vzdělávání strukturováno a jaké jsou jeho cíle, což přímo ovlivňuje představy rodičů o přípravě dětí na základní školu.

Výsledky a závěry obou dokumentů mohou rodičům poskytnout hlubší porozumění a ujištění ohledně kvality a cílů předškolního vzdělávání. Díky tomu mohou rodiče lépe pochopit, co mohou očekávat od mateřských škol a jak mohou podpořit své děti v přípravě na další vzdělávací kroky.

2 ŠKOLNÍ ZRALOST A PŘIPRAVENOST

Tato kapitola se zabývá školní zralostí a připraveností, pojmy, které jsou často diskutovatelné, přesto rozdílné.

Prvním komplexním dílem, které se zabývalo péčí o děti předškolního věku, je práce Jana Ámose Komenského (1592–1670), známá jako *Informatorium školy mateřské*, která získala mezinárodní uznání. V této práci Komenský poskytoval rodičům rady, jak se starat o své děti, a definoval obsah předškolní výchovy. Upozorňoval na důležitost individuální péče v tomto období a varoval před rizikem přetěžování dětí.

Komenský se také zabýval otázkou školní připravenosti. Podle něj by dítě mělo nastoupit do školy až poté, co je pro ni připravené. To zahrnovalo rozumovou vyspělost, schopnost komunikace a schopnost porozumět a reagovat na otázky. Dítě mělo mít vyvinuté dovednosti a návyky odpovídající jeho věku. Komenský navrhoval věk šesti let jako vhodný okamžik pro vstup do školy, přičemž zdůrazňoval individuální variabilitu.

I když Komenský nemohl svá tvrzení vědecky podložit kvůli tehdejší úrovni vědy, mnoho jeho myšlenek je stále relevantních. Zejména zdůrazňoval význam hry jako prostředku pro celkový rozvoj dítěte. Jeho představa předškolní výchovy měla charakter rodinné výchovy s cílem podpořit rozvoj dítěte, nikoliv pouze vést k přežití. (Šmelová, 2008)

Určení, zda je dítě připravené na školní nároky, vyžaduje definování dvou klíčových pojmů: školní zralosti a školní připravenosti. V literatuře se tyto pojmy často zaměňují nebo jsou užívány jako synonyma, avšak různí autoři upozorňují na jejich jemné rozdíly.

Otevřelová (2016, s. 55) zdůrazňuje, že „*oba pojmy, školní zralost a školní připravenost, hrají klíčovou roli v posouzení celkové připravenosti dítěte na školní výzvy*“. Jucovičová a Žáčková (2014, s. 24) vnímají školní zralost jako biologické dozrávání a školní připravenost jako výsledek výchovy a učení v kontextu sociálního prostředí. Kropáčková (2008) podrobně rozpracovává, že školní zralost je stav, zahrnující fyzické, duševní a sociální schopnosti, nezbytné pro nástup do školy, zatímco školní připravenost definuje jako soubor znalostí, dovedností a rutin, které by dítě mělo mít osvojené pro úspěšný vstup a fungování ve školním prostředí.

2.1 Školní zralost

„Školní zralost je spojena s připraveností dítěte na vstup do základní školy“, jak uvádí Kropáčková (2008, s. 15), „a je formována vlivem okolí a výchovy.“ Tento koncept zahrnuje aspekty pracovní zralosti, jako jsou činnosti podobné školním úkolům, samostatnost, aktivita, schopnost udržet pozornost, a účast na řízených aktivitách, a také emoční stabilitu, schopnost vytvořit vztahy s vrstevníky a učiteli a určitou míru sebeovládání. Průcha, Walterová & Mareš (2001) popisují školní zralost jako stav, kdy úroveň organismu umožňuje adaptaci na školní prostředí.

Bednářová & Šmardová (2010) zdůrazňují klíčové znaky školní zralosti, jako je fyzický vývoj, úroveň rozvinutosti kognitivních funkcí, pracovní předpoklady a zvyky, a emočně-sociální znalosti. Šulová (2014) také uvádí, že školní zralost zahrnuje fyzickou zralost, psychickou zralost (vnímání, paměť, pozornost, myšlení), schopnost komunikace a jazykové dovednosti, a sociální a emocionální zralost, která zahrnuje prospěšné sociální chování.

2.2 Školní připravenost

„Školní připravenost zahrnuje rozvoj kompetencí v oblastech kognitivních, emocionálně-sociálních, pracovních a tělesných, které dítě získává a rozvíjí prostřednictvím učení a sociálních zkušeností, zejména v mateřské škole.“ (Bednářová & Šmardová, 2010, s. 2). Připravenost dítěte na školní docházku je závislá na schopnosti „nejzákladnější ze všech znalostí – znalosti, jak se učit“. Klíčové aspekty této schopnosti zahrnují „sebevědomí, zvědavost, schopnost jednat s cílem, sebeovládání, spolupráci, komunikaci a spolupráci“. Jedná se v podstatě o současný stav rozvoje osobnosti dítěte ve všech jejích aspektech (Goleman, 1997 in Bednářová & Šmardová 2010 s. 2).

Kropáčková (2008, s. 15) specifikuje školní připravenost jako „vyspělost v psychickém smyslu (rozumově, sociálně, emočně, pracovní, jazykově a motoricky), která je podmíněna biologickým zráním organismu a vlivy prostředí“. Existuje mnoho faktorů ovlivňujících připravenost dítěte na vstup do základní školy: genetiky, věk, pohlaví, zdraví, úroveň motorických dovedností, psychická zralost zejména ve smyslu poznávacích a logických schopností, schopnost orientace, jazyková zralost, pracovní dovednosti, emoční zralost, sociální dovednosti, podnětnost rodinného a mateřského prostředí.

Výsledky výzkumu od Rahmawati naznačují, že děti, které jsou připravené na školu, projevují pozitivní vlastnosti, jako je sebevědomí, pocit pohodlí ve škole navzdory absenci rodičů nebo péče, zvědavost o světě, větší záměr učit se a silné sociální dovednosti pro

interakci s ostatními dětmi a dospělými. Faktory ovlivňující školní připravenost dětí zahrnují jak vnější, tak vnitřní faktory. Vnější faktory často souvisejí s ekologickými koncepty a zahrnují vliv rodiny, komunity, škol a služeb na školní připravenost dětí (Kids count, 2005; Rahmawati, 2018). Konkrétně vliv těchto vnějších faktorů zahrnuje připravené rodiny, připravené komunity, připravené služby a připravená zařízení a školy pro předškolní vzdělávání. Připravené rodiny znamenají, že rodinné prostředí by mělo být schopno poskytnout dětem zkušenosti s učením a také příležitost k růstu a rozvoji dítěte. Připravené komunity vyžadují dostupnost zdrojů a podporu komunity pro rodiny s malými dětmi. Učitelé obecně popisují připravenost ve vztahu k chování a schopnosti dodržovat pokyny, zatímco rodiče často dávají přednost dovednostem orientovaným na akademické oblasti před učiteli, kteří kladou větší důraz na sociální oblast. (Rahmawati, 2018) Školní zralost a připravenost na školní prostředí jsou hodnoceny pomocí různých metod, včetně testů, vyšetření a pozorování pedagogů. Učitelé v mateřských školách si vedou záznamy o pokroku dětí v různých aktivitách a identifikují oblasti, ve kterých je potřeba podpořit jejich rozvoj. Pokud dítě nedosahuje potřebné úrovně zralosti nebo připravenosti na školu, může být navrženo na odložení začátku školní docházky (Bednářová & Šmardová, 2010).

Testy školní zralosti slouží k posouzení, zda je dítě dostatečně připraveno na vstup do základní školy. Některé mateřské školy nabízejí rodičům možnost provést vyšetření zralosti, což umožňuje lépe posoudit vhodnost nástupu do školního prostředí. Rodiče mají také možnost využít zkušeností škol, které mají programy pro děti s odloženým nástupem do školy. V případě absence této možnosti mohou rodiče vyhledat pomoc u pedagogicko-psychologické poradny. Navrhované odložení školní docházky může být také výsledkem testování prováděného při zápisu na základní školu, které zahrnuje různé testy a vyšetření zaměřené na schopnosti dítěte, jako je rozpoznávání barev, laterality a komunikační dovednosti. Tato diagnostika poskytuje užitečné informace o silných a slabých stránkách dítěte, což může být orientační při předpovídání jeho budoucího školního úspěchu a rozhodování o vhodném čase pro nástup do školního prostředí. Jeden z nejznámějších a často používaných testů pro posouzení školní zralosti je Jiráskův test školní zralosti, známý také jako Orientační test školní zralosti, což je česká adaptace Kernova testu. Tento test se skládá ze tří hlavních úkolů, včetně kreslení lidské (mužské) postavy, napodobení psaní a obkreslování skupiny bodů. Pokud testy a vyšetření ukáží, že dítě není dostatečně připravené na vstup do školního prostředí, je vhodné odložit jeho školní docházku. Tato diagnostika má

významnou preventivní hodnotu, protože pokud by dítě nastoupilo do školy s nerozvinutými dovednostmi v jakékoli oblasti, mohlo by to ohrozit jeho úspěšné zvládnutí školního programu. (Otevřelová, 2016)

3 MATEŘSKÁ ŠKOLA JAKO PŘECHODOVÁ FÁZE DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Přestup dítěte na základní školu představuje klíčový milník jak pro dítě, tak pro jeho rodiče. Během této změny se mění rodičovské představy a očekávání a zvyšuje se požadavek na dítě v oblasti znalostí. Spolupráce rodičů se základní školou se může podstatně lišit od té v mateřské škole. V porovnání se spoluprací v mateřské škole vykazuje období předškolního věku a první třída základní školy vyšší účast rodičů na školních aktivitách a celkově vyšší angažovanost. (Powell, 2012).

Nastalé změny mají vliv nejen na samotné dítě a jeho rodiče, ale také na celou rodinu. S nástupem do základní školy se mění denní režim, dítě přebírá více povinností a zodpovědností, a stává se s novými pravidly a normami, seznamuje se s novým prostředím a navazuje vztahy s novými lidmi (Šulová, 2014). V České republice je povinná školní docházka stanovena na věk šesti let, přičemž možnost odkladu nástupu do školy posouvá tento termín na sedmý rok života dítěte. Tento přechod označuje za ukončení předškolního období a představuje významný milník, kdy dítě přijímá novou společenskou roli žáka (Opravilová, 2016).

V kontextu České republiky a stávající legislativy přinesla novelizace zákona č. 561/2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání Sb. a Vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání významné změny. Od března 2017 se pro děti stalo povinným absolvovat předškolní vzdělávání, což představuje zásadní posun v oblasti vzdělávací politiky České republiky. V souladu s těmito novými předpisy je zákonný zástupce povinen zapsat dítě k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, kdy dítě dosáhne pěti let. Tento krok je v souladu se snahou zajistit rovný přístup ke kvalitnímu vzdělání pro všechny děti bez ohledu na jejich sociální a ekonomické zázemí. Dítě je následně zařazeno do mateřské školy v místě svého bydliště, což se označuje jako tzv. spádový obvod, pokud zákonný zástupce nestanoví jinak (Pohořelý, 2017).

Mertin (2011) s důrazem uvádí, že zápis do základní školy je nezbytný pro všechny děti bez ohledu na případný odklad nástupu. Rodiče, kteří chtějí odklad, musí podat žádost společně s lékařským posudkem, vyjádřením od pedagogicko-psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC). Příprava na školní docházku se rozkládá přes šest let, během nichž dítě získává dovednosti užitečné nejen ve škole, ale i v běžném životě. Je však zásadní, aby děti byly řádně připraveny i na specifické požadavky školního prostředí.

3.1 Úloha mateřské školy v přechodu dítěte do základní školy

Tato kapitola se věnuje úloze mateřské školy při přípravě dítěte na přechod do základní školy, což je klíčové období pro sociální a emocionální rozvoj. V mateřské škole se děti učí orientovat v sociálních vztazích, navazovat kontakty s dospělými i vrstevníky a postupně si budovat sebevědomí. Tento základ je podstatný pro jejich sebehodnocení v pozdějších letech (Klégrová, 2003). Dále, mateřská škola představuje základní platformu pro rozvoj specifických schopností nezbytných ve školním prostředí i pro podporu vícestranného rozvoje dítěte (Opravilová, 2016).

Mateřská škola by měla doplňovat domácí výchovu a vytvářet stimulační prostředí pro rozvoj dětí, zajišťovat kvalifikovanou péči a připravit děti na další vzdělávací etapy. Podpora v oblasti sociálních dovedností, jako je schopnost pochopení sociálních situací a regulace emocí, je zásadní pro integraci dítěte do školního prostředí, kde jsou sociální interakce integrovanou součástí učení. Emoční stabilita a schopnosti komunikace a spolupráce jsou dalšími důležitými aspekty (Klégrová, 2003; Opravilová, 2016).

Praktické dovednosti, jako je schopnost dítěte zvládat běžné životní situace samostatně, jsou rovněž klíčové. Tyto dovednosti zahrnují například oblékání, přípravu jídla, a plnění jednoduchých úkolů, které jsou přípravou na samostatnost potřebnou i ve školním prostředí. Toto období vývoje je tedy nejen přípravou na akademické úspěchy, ale i na zvládnutí každodenních výzev s minimální pomocí dospělých (Opravilová, 2016).

Význam mateřské školy spočívá v tom, že připravuje děti na úspěšný přechod do základní školy tím, že podporuje rozvoj klíčových vzdělávacích oblastí, které jsou nezbytné pro školní zralost a úspěch ve školním prostředí.

3.2 Příprava na školní docházku

Příprava dětí na zahájení povinného školního vzdělávání je zásadním krokem v předškolním vzdělávání, který má významný dopad na budoucí vzdělávací úspěchy a adaptaci dítěte na prostředí základní školy. Tato kapitola se podrobně věnuje různým aspektům a metodám, které napomáhají efektivně připravit děti na školní docházku. Zabývá se analýzou doporučení a zjištění odborníků uvedených v relevantní literatuře, které poukazují na nejúčinnější přístupy a strategie v oblasti předškolního vzdělávání. Podle Bednářové (2015, 2017) a Kropáčkové (2018) je důležité, aby předškolní vzdělávání podporovalo rozvoj základních sociálních, emočních a kognitivních dovedností, které jsou nezbytné pro školní zralost. Školní zralost se neomezuje pouze na akademické dovednosti, jako je základní

počítání nebo znalost abecedy, ale zahrnuje širší spektrum kompetencí, jako jsou sociální adaptabilita, emoční regulace a schopnost samostatné práce. Franclová (2013) zdůrazňuje význam strukturovaných aktivit, které jsou zaměřeny na postupné zavádění pravidel a rutin podobných těm školním. Tyto aktivity pomáhají dětem přizpůsobit se školnímu prostředí a snižují možný stres z přechodu z mateřské školy do základní školy. Kopecká (2011) a Tilešová (2016) poukazují na důležitost integrace rodinného prostředí do procesu přípravy na školní docházku. Rodiče by měli být aktivně zapojeni do vzdělávacího procesu a měli by mít možnost pravidelně komunikovat s učiteli, aby společně mohli sledovat pokrok a rozvoj dítěte. Tato spolupráce podporuje vytváření konzistentního vzdělávacího prostředí a umožňuje rodičům lépe pochopit, jak mohou své děti podporovat doma. Gillernová (2000) a Průcha (1995) upozorňují na psychologické aspekty přípravy na školní docházku, kde je kladen důraz na rozvoj sebevědomí a sebereflexe dětí. Programy zaměřené na rozvoj těchto aspektů připravují děti nejen na akademické úkoly, ale i na osobní a sociální výzvy, které školní docházka přináší.

V kontextu legislativních a kurikulárních změn, jak uvádějí Petrová (2012, 2014) a Šmelová (2018), bylo předškolní vzdělávání postupně přizpůsobováno tak, aby reflektovalo moderní požadavky na vzdělávací systém a zajišťovalo, že všechny děti jsou na školní docházku řádně připraveny. Tyto změny zahrnují aktualizace rámcových vzdělávacích programů a zvýšení kvalifikace pedagogů, což přispívá k vyšší kvalitě předškolního vzdělávání.

Závěrem lze říci, že příprava na školní docházku je komplexní proces, který vyžaduje spolupráci mezi mateřskými školami, rodinami a širší komunitou. Efektivní příprava pomáhá dětem zvládat přechod do základní školy s menším stresem a větší důvěrou ve vlastní schopnosti, což je klíčové pro jejich akademický a sociální úspěch.

4 KOMUNIKACE MEZI MATEŘSKOU ŠKOLOU A RODIČI

Komunikace mezi mateřskou školou a rodiči hraje klíčovou roli v procesu vzdělávání dětí a vytváření partnerského prostředí pro jejich rozvoj. Tato kapitola se zaměřuje na význam komunikace mezi mateřskou školou a rodiči, způsoby, jakými je tato komunikace realizována, a výzvy, kterým mohou školy a rodiče čelit při navazování a udržování této interakce. Aby bylo klima v mateřské škole vyhovující, mělo by být stavěno na „*základech kvalitní komunikace, schopnosti naslouchání, vzájemné interakci, toleranci, empatii, na vzájemném respektu a porozumění*“ (Splavcová & Kropáčková, 2016, s. 112)

Komunikace mezi mateřskou školou a rodiči je klíčová pro podporu učení a rozvoje dětí. Partnerství mezi rodinami a školami přispívá k lepšímu porozumění potřebám dětí, posiluje jejich sebedůvěru a motivaci k učení a vytváří pozitivní vztahy mezi všemi zúčastněnými stranami. Komunikace umožňuje rodičům získávat informace o vzdělávacím procesu svých dětí, vyjadřovat své obavy a očekávání a spolupracovat s učiteli na dosažení společných cílů. (Splavcová & Kropáčková, 2016)

Komunikace mezi mateřskou školou a rodiči může probíhat prostřednictvím různých kanálů a forem. Mezi ty nejběžnější způsoby patří:

1. Pravidelné rodičovské schůzky: Jednou z klíčových norem komunikace jsou pravidelné individuální pohovory mezi učiteli a rodiči. Tyto schůzky umožňují učitelům a rodičům diskutovat o pokroku dítěte, jeho potřebách a možných strategiích podpory.
2. Elektronická komunikace se stává stále důležitější v kontextu školního prostředí, což školám umožňuje efektivně sdílet informace s rodiči prostřednictvím e-mailů, webových stránek a sociálních médií. Tento moderní přístup usnadňuje okamžitý přenos informací, čímž zlepšuje zapojení rodičů a umožňuje jim rychle reagovat na školní požadavky a události.
3. vývěsky nebo nástěnky v mateřských školách slouží jako tradiční, ale stále velmi účinný prostředek pro sdílení informací. Tyto nástroje jsou umístěny ve vstupních prostorách škol, kde rodiče mohou snadno najít a přečíst si plánované události, upozornění a další důležité oznámení. Tento vizuální způsob komunikace zajišťuje, že všechny důležité informace jsou rodičům přístupné při každé návštěvě školy.

4. Zprávy nebo poznámky ve školním deníčku/portfoliu: Školní deník nebo portfolio slouží jako prostředek komunikace mezi učiteli a rodiči. Zde mohou učitelé zaznamenávat pokroky, úspěchy a další důležité informace o dítěti, které mohou rodiče pravidelně sledovat a reagovat na ně. (Syslová, 2017)

4.1 Vliv informačních zdrojů na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole

Pravidelná komunikace s učiteli se jeví jako klíčový prvek, který ovlivňuje rodičovské vnímání. Tato pravidelná interakce s učiteli umožňuje rodičům získávat informace o vzdělávacím procesu svých dětí, monitorovat jejich pokrok a diskutovat o jejich potřebách a případných obavách, což posiluje jejich důvěru ve školní prostředí a podporuje jejich aktivní účast v edukačním procesu. (Smith & Taylor, 2019)

Individuální pohovory s rodiči představují klíčový nástroj pro hlubší porozumění individuálním potřebám a schopnostem dětí. Tato setkání mezi učiteli a rodiči umožňují společně řešit strategie, které jsou přizpůsobené konkrétním potřebám každého dítěte, a podporují tak efektivní spolupráci a vytváření inkluzivního vzdělávacího prostředí.

Společné vzdělávací aktivity s rodiči a dětmi hrají podstatnou roli v zapojení rodičů do školního života jejich dětí. Tyto aktivity nejenže umožňují rodičům přímý vhled do vyučovacích metod a přístupů v mateřské škole, ale také posilují vzájemné porozumění a spolupráci mezi rodinou a školou, což je zásadní pro úspěšný rozvoj dětí (Smith & Taylor, 2019).

Celkově tyto informační zdroje umožňují rodičům získat komplexní představu o tom, jakým způsobem je jejich dítě připravováno na vstup do základní školy, a poskytují jim prostředky k aktivnímu zapojení do vzdělávacího procesu svých dětí, což napomáhá budování pevného partnerského vztahu mezi rodinou a školou. Zpětná vazba ze strany školy týkající se pokroku a chování dítěte představuje zásadní prvek komunikace mezi rodinami a vzdělávacími institucemi. Efektivní sdílení zpětné vazby poskytuje rodičům cenné informace o vývoji a potřebách jejich dítěte, což umožňuje rodičům a učitelům společně formovat strategie podpory. Takové interakce zvyšují zapojení rodičů v procesu vzdělávání a umožňují jim aktivně reagovat a přizpůsobovat se výchovným potřebám svých dětí. Dalším důležitým aspektem komunikace mezi mateřskou školou a rodiči je dostupnost informací. Škola by měla zajistit snadný přístup k důležitým dokumentům, jako jsou školní plány, informace o

aktivitách a událostech ve školním roce, a další relevantní materiály. Zajištění transparentnosti a dostupnosti informací pomáhá rodičům

Dále je důležité zdůraznit význam respektu a otevřené komunikace mezi školou a rodinou. Vzájemné porozumění a přátelský vztah mezi učiteli a rodiči vytváří pozitivní atmosféru, která podporuje spolupráci a efektivní řešení případných problémů či výzev spojených s vzděláváním dítěte. Otevřená komunikace také umožňuje rodičům sdílet své obavy, názory a připomínky, což vede k lepšímu porozumění jejich potřebám ze strany školy. (Smith & Taylor, 2019)

4.2 Spolupráce mateřské školy a rodiny

Spolupráce mezi rodinou a mateřskou školou je zásadním prvkem ve vývoji předškolních dětí. Křemenová (2014) poukazuje na to, že hlavním cílem této spolupráce je podpora optimálního rozvoje dítěte. Rodina a mateřská škola působí jako primární agenti socializace, které formují charakter dítěte a připravují ho na jeho budoucí akademický život. Přestože mohou tyto dvě instituce uplatňovat různé výchovné metody, obvykle sdílejí podobné cíle a společně se snaží o to nejlepší pro dítě.

Vzájemná spolupráce mezi školou a domovem je nezbytná nejen pro sociální adaptaci dítěte na nové prostředí, ale také pro rozvoj jeho praktických dovedností. Müllerová (2014) zdůrazňuje, že úvodní fáze přechodu do mateřské školy může být pro děti stresující, což zvyšuje význam pevné spolupráce mezi školou a rodiči. Správná komunikace a spolupráce mezi těmito stranami je klíčová, protože může výrazně ovlivnit, jak dítě vnímá školní prostředí a jak se v něm cítí.

Podle rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (MŠMT, 2021) je spolupráce mezi školou a rodinou definována jako nezbytná součást výchovného procesu. Taková spolupráce by měla být založena na vzájemné důvěře a respektu, což umožní dítěti získat pevné základy pro jeho další vzdělávání a celkový vývoj.

4.3 Spolupráce mateřské školy s rodinou v kurikulárních dokumentech

V minulosti se přístup ke spolupráci mezi rodinami a mateřskými školami zaměřoval hlavně na jednostrannou komunikaci a omezený přístup rodičů do školních prostor, což bylo zdůrazněno ve starších kurikulárních dokumentech z let 1989 až 2001. S postupem času, konkrétně od zveřejnění Bílé knihy, byl kladen větší důraz na rozvoj partnerství mezi školou a rodinou, čímž došlo k významným změnám v přístupech a metodách spolupráce. Moderní

přístupy nyní podporují aktivní zapojení rodičů v celém vzdělávacím procesu jejich dětí, což je změna od tradičních metod, jako jsou besídky a třídní schůzky, ke komplexnější spolupráci při adaptaci dětí a tvorbě vzdělávacích programů (Kropáčková, 2017).

V České republice se například program "Začít spolu" inspiroval zahraničními modely a vyzdvihuje důležitost osobnostně rozvíjející výchovy a spolupráce mezi školou a rodinou. Tento program klade důraz na podporu aktivní účasti rodičů ve školním životě svých dětí a podporuje vytváření pevných partnerských vztahů mezi oběma stranami, což je podporováno i v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Kurikulum podpory zdraví také podporuje tuto partnerskou spolupráci, zdůrazňuje důležitost vzájemného respektu a důvěry a navrhuje specifické nástroje pro zapojení rodičů a přípravu dítěte na začátek školní docházky (Kropáčková, 2017).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 METODOLOGIE VÝZKUMU

Metodologie výzkumu je založena na využití kvantitativní analýzy prostřednictvím dotazníkové metody. Dotazník je navržen tak, aby odpovídal hlavnímu cíli výzkumu a zodpověděl na položené výzkumné otázky definované ve výzkumném plánu.

Dotazník byl vyplněn respondenty prostřednictvím online platformy, a to s využitím e-mailových pozvánek a sociálních médií. Otázky dotazníku jsou strukturovány tak, aby reflektovaly představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy.

Výsledky budou prezentovány prostřednictvím grafů a tabulek, aby bylo možné efektivně interpretovat a diskutovat získaná data.

5.1 Cíle výzkumu a výzkumné otázky

V této kapitole představíme cíle a otázky stanovené pro tuto studii. Zde budeme uvádět hlavní cíl výzkumu, který je rozpracován v dílčí výzkumné cíle. Z cílů vychází hlavní výzkumná otázka dále konkretizována dílčími výzkumnými otázkami.

Hlavní výzkumný cíl: Zjistit představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy.

Dílčí výzkumné cíle:

1. Zjistit, které vzdělávací oblasti hrají klíčovou roli podle představ rodičů při přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy
2. Zjistit, které informační zdroje mají největší vliv na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole
3. Zjistit, jaké jsou představy rodičů o průběhu vzdělávání v mateřské škole související s přípravou pro vstup do ZŠ

Hlavní výzkumná otázka: Jaké jsou představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy a jaké faktory ovlivňují jejich názory a očekávání?

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jaké vzdělávací oblasti hrají klíčovou roli podle představ rodičů při přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy
2. Jaké které informační zdroje mají největší vliv na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole

3. Jaké jsou představy rodičů o průběhu vzdělávání v mateřské škole související s přípravou pro vstup do ZŠ

5.2 Výzkumná metoda

V této kvantitativní studii jsem zvolila metodu dotazníku. Podle Gavory (2010) je dotazník vhodnou volbou, pokud je naším záměrem získat co nejvíce odpovědí. Výhodou dotazníku je jeho časová efektivnost, neboť nevyžaduje příliš mnoho času pro vyplnění. Dotazník funguje na principu, kdy výzkumník položí písemné otázky, na něž respondenti odpovídají formou písemných reakcí. Klíčovým bodem je pečlivé stanovení cíle výzkumu, podle kterého se utváří celková struktura dotazníku. Pokud není cíl jasně definován, může se to projevit v obsahu, struktuře a dalších částech dotazníku.

5.2.1 Způsob zpracování dat

Získaná data z dotazníkového šetření jsem zpracovávala na webové stránce survio.com. Tato data byla následně převedena do tabulek. Data v tabulkách jsou vždy seřazena od největšího počtu zastoupení po nejmenší. Zpracování otevřené otázky se lišilo tak, že jsem nejprve vypsala veškeré odpovědi, které respondenti zmínili, poté jsem vypracovala jednotlivé kategorie a data dle nich roztrídila. Nakonec byla tato data vložena do tabulek.

6 VYHODNOCENÍ A INTERPRETACE DAT

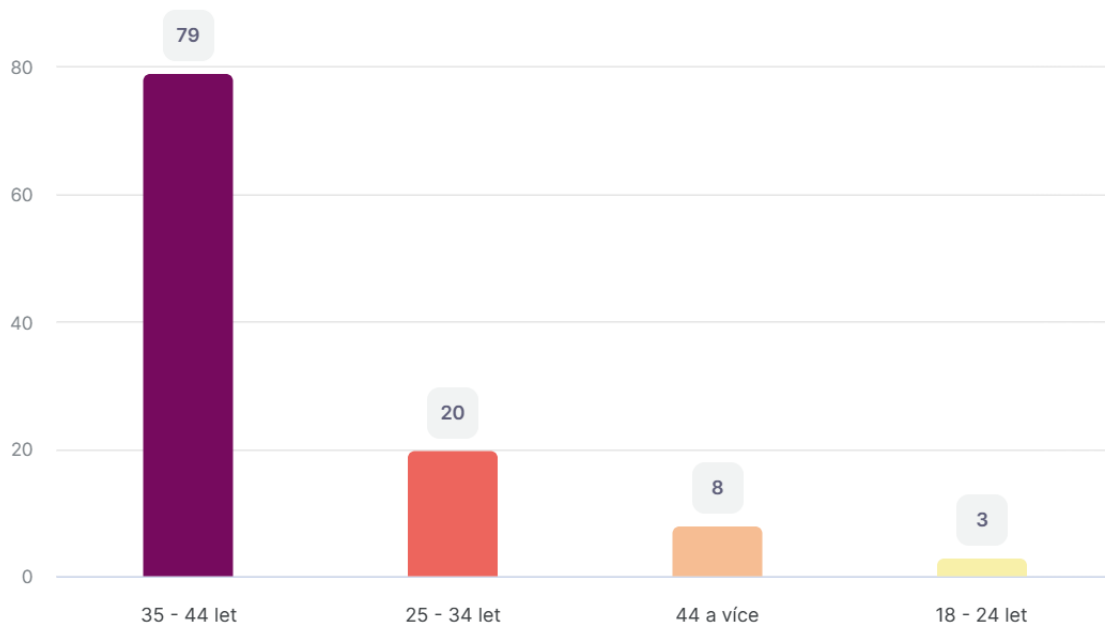
V této části budeme detailně analyzovat výsledky získané z dotazníkového průzkumu. Každá otázka z dotazníku bude podrobně rozebrána, protože každá z nich poskytuje důležité informace související s výzkumem. Výsledky budou prezentovány pomocí tabulek. Otevřené otázky budou zpracovány následujícím způsobem: nejprve vytvořím kategorie, které se v odpovědích vyskytují, a ty následně zaznamenám v tabulkách. První čtyři otázky se týkaly respondentů, jejich pohlaví, dosaženého vzdělání a délky praxe. Další otázky se již zaměřily na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup na základní školu. V tabulkách budou odpovědi řazeny podle počtu získaných odpovědí od nejvyššího po nejnižší, s možností odpovědi "jiné" uvedenou vždy na posledním místě.

6.1 Vyhodnocení dotazníku

Položka č. 1: Uveďte Váš věk:

Rozdělení respondentů podle věkových skupin poskytuje zajímavý pohled na demografický profil účastníků dotazníkového průzkumu. Největší podíl, a to 71.8 % respondentů, připadá na věkovou skupinu 35-44 let. Tato skupina tvoří výraznou většinu respondentů a naznačuje, že většina zúčastněných je ve středním věku. Na druhém místě je věková skupina 25-34 let, která představuje 18.2 % respondentů. Z toho vyplývá, že i mladší generace má zastoupení v tomto průzkumu, ale v menší míře než skupina starších 35-44 let. Osoby ve věku 44 let a více tvoří 7.3 % respondentů, což naznačuje, že i starší generace se aktivně účastní průzkumu, i když v menší míře než střední věková skupina. Nejméně zastoupenou skupinou jsou jednotlivci ve věku 18-24 let, kteří tvoří pouze 2.7 % respondentů. Tato skupina je nejméně zastoupená, což může být způsobeno menším zájmem o téma průzkumu, nižší účastí mladší populace nebo jinými faktory ovlivňujícími účast ve výzkumu. Celkově vykreslují tato data obraz demografického složení respondentů, což je důležitý kontext pro interpretaci výsledků dotazníkového šetření.

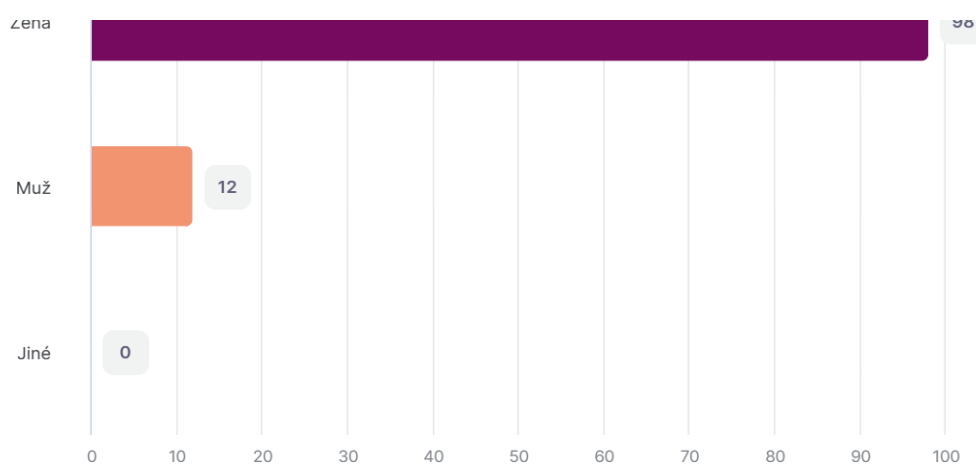
Obrázek 1- Věk respondentů

Položka č. 2: Uveďte Vaše pohlaví

Rozdělení respondentů podle pohlaví poskytuje důležitý demografický kontext pro pochopení složení účastníků průzkumu. Nejvíce respondentů, a to 89.1 %, se identifikovalo jako ženy, což naznačuje, že ženy tvoří převážnou většinu účastníků tohoto průzkumu. Naopak muži jsou méně zastoupeni, pouze 10.9 % respondentů se identifikovalo jako muži. Z toho plyne, že muži jsou v tomto průzkumu v menšině. Tato data o demografickém rozložení pohlaví jsou klíčová pro interpretaci výsledků průzkumu a umožňují porozumět, jaké skupiny jsou v průzkumu nejlépe zastoupeny a jak by mohla být reprezentativnost dat ovlivněna rozložením pohlaví respondentů.

Obrázek 2 - Pohlaví respondentů

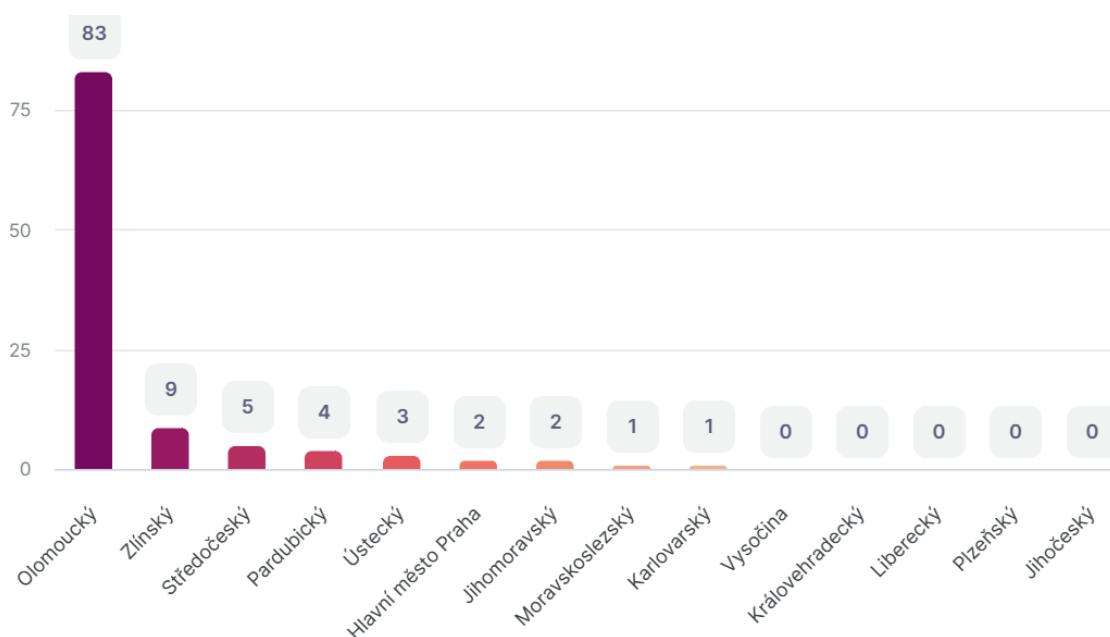
Položka č. 3: Uveďte kraj, ve kterém bydlíte

Rozložení respondentů podle jejich místa bydliště nám poskytuje užitečný geografický kontext v rámci analýzy představ rodičů o přípravě dětí v mateřské škole na vstup do základní školy. V průzkumu převažuje zastoupení respondentů z Olomouckého kraje, což může odrážet regionální charakteristiky nebo zájem o téma ve specifickém regionu. Zlínský kraj a Středočeský kraj následují jako další nejlépe zastoupené oblasti, což může naznačovat odlišné postavení mateřských škol, pedagogických přístupů nebo vnímaných potřeb dětí v různých regionech.

Toto geografické rozložení může ovlivnit kontextuální faktory, jako je dostupnost mateřských škol, sociokulturní prostředí nebo ekonomické podmínky rodin. Například regiony s větším zastoupením respondentů mohou mít vyšší míru dostupnosti kvalitních mateřských škol nebo rozvinutější síť podpory pro rodiče. Naopak, regiony s nižším zastoupením by mohly čelit výzvě spojeným s nedostatkem zdrojů, což by mohlo ovlivnit kvalitu mateřského vzdělávání nebo přístupnost pro rodiče. Zdůraznění těchto regionálních rozdílů může pomoci identifikovat oblasti, ve kterých je třeba posílit podporu pro rodiče a poskytnout dodatečné zdroje pro mateřské školy. Například regiony s nižším zastoupením mohou vyžadovat investice do infrastruktury mateřských škol nebo programů podpory pro rodiče, aby se zlepšila dostupnost a kvalita vzdělávání. Na druhou stranu, regiony s vyšším zastoupením by mohly využít svých silných stránek k výměně osvědčených postupů a

podpory inovativních přístupů k vzdělávání. Celkově lze geografické rozložení respondentů chápat jako zrcadlo regionálních specifik a potřeb v oblasti přípravy dětí v mateřské škole na vstup do základní školy. Tato data mohou sloužit jako východisko pro cílená opatření a politiky, které budou lépe odpovídat specifickým potřebám a kontextům jednotlivých regionů.

Obrázek 3 - Grafické rozložení

Položka č. 4: Uveďte Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Rozdělení respondentů podle jejich nejvyšší dosažené úrovně vzdělání poskytuje důležitý pohled na demografické charakteristiky účastníků průzkumu týkajícího se představ rodičů o přípravě dětí v mateřské škole na vstup do základní školy. Z výsledků průzkumu vyplývá, že většina respondentů má nejvyšší dosažené vzdělání na úrovni střední školy s maturitou, což může reflektovat širokou reprezentaci vzorku z různých sociálních a ekonomických vrstev.

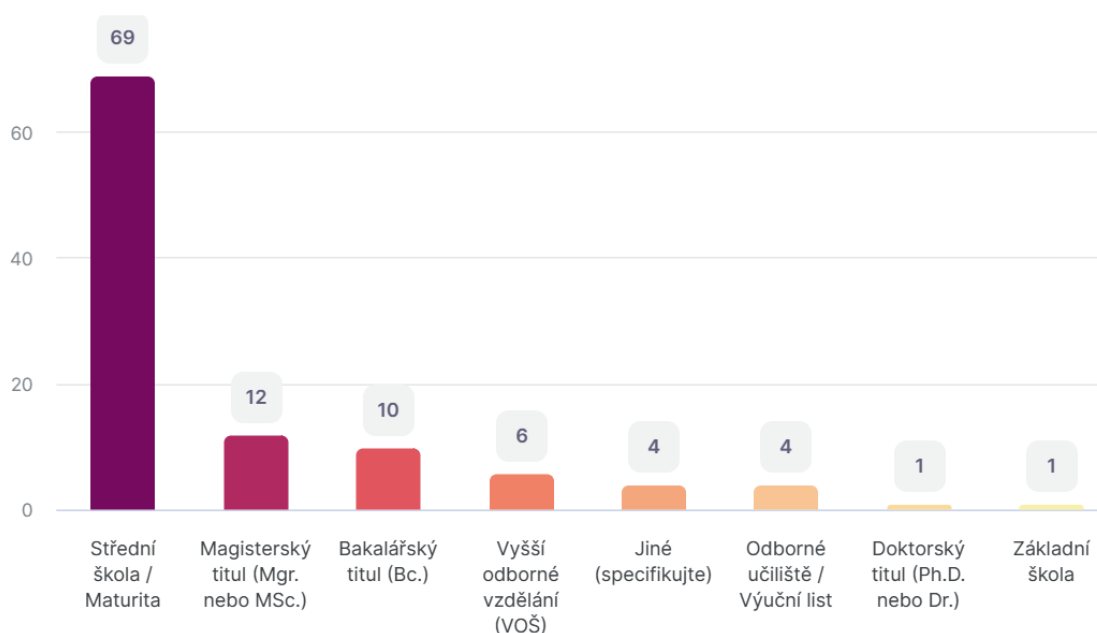
Zajímavým zjištěním je také zastoupení respondentů s magisterským a bakalářským titulem, které představují zhruba 20 % vzorku. To může signalizovat, že i rodiče s vyšším akademickým vzděláním projevují zájem o téma přípravy dětí na školní vzdělávání a hledají relevantní informace či podněty k podpoře vzdělávacího procesu svých dětí.

Zajímavá je také malá, ale stále existující skupina respondentů s odborným učilištěm nebo výučním listem, kteří se zúčastnili průzkumu. To může naznačovat, že zájem o téma předškolního vzdělávání není omezen pouze na rodiče s vyšším formálním vzděláním, ale zahrnuje i ty s různými úrovněmi odborné kvalifikace.

Celkově lze říct, že různorodost vzdělání respondentů poskytuje zajímavý a vyvážený obraz o jejich zkušenostech, přístupu a potřebách v oblasti přípravy dětí na vstup do základní školy. Tato rozmanitost může obohatit diskusi o optimálních strategiích a přístupech k podpoře vzdělávacího procesu dětí v předškolním věku a přispět k formulaci relevantních politik a programů v oblasti předškolního vzdělávání.

Obrázek 4 - Dosažené vzdělání respondentů

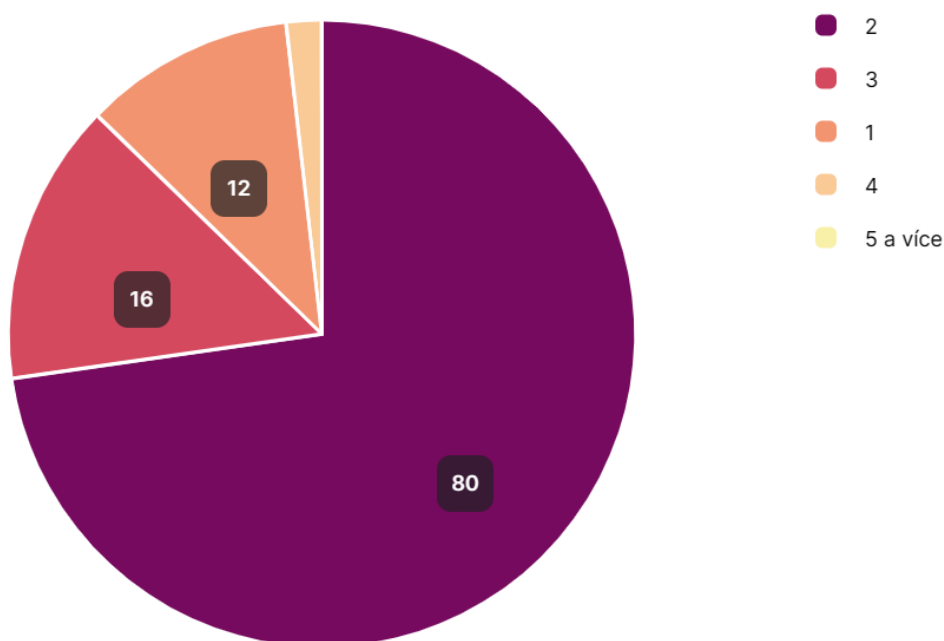

Položka č. 5: Uveďte, kolik máte dětí

Rozložení počtu dětí mezi respondentům ukazuje, že většina z nich má dva potomky (72.7 %). Tento fakt je relevantní, protože počet dětí v rodině může ovlivnit dostupnost času a zdrojů pro individuální podporu každého dítěte. Rodiny s více dětmi se mohou potýkat s vyššími nároky na čas a péči, což může ovlivnit jejich schopnost efektivně se podílet na školní přípravě každého dítěte. Naopak rodiny s jedním dítětem mohou mít možná více času a zdrojů k individuální podpoře tohoto dítěte, což může vést k intenzivnějšímu zapojení do

jeho vzdělávacího procesu. Tyto rozdíly v dostupnosti zdrojů a pozornosti mohou ovlivnit postoje rodičů k přípravě dětí v mateřské škole na vstup do základní školy. Rodiny s jedním dítětem by například mohly mít tendenci klást větší důraz na individuální podporu tohoto dítěte, zatímco rodiny s více dětmi by se mohly více spoléhat na kolektivní přístup k vzdělávání.

Obrázek 5- Počet dětí respondentů

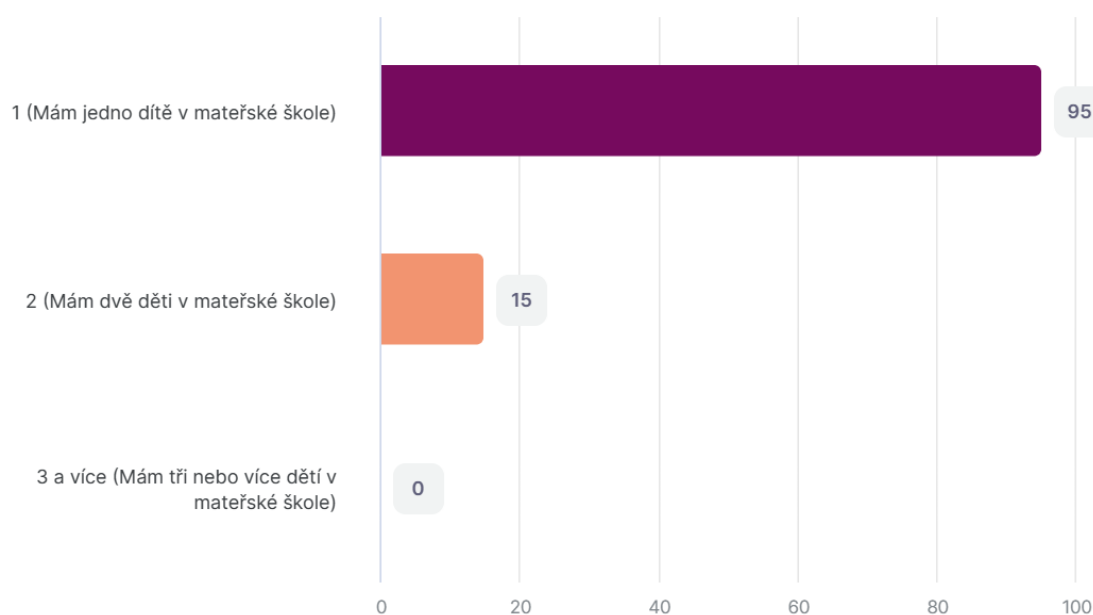
Položka č. 6: Kolik z vašich dětí navštěvuje mateřskou školu?

Většina respondentů (86.4 %) uvádí, že má jedno dítě navštěvující mateřskou školu. Tato dominance rodičů s jedním dítětem v mateřské škole může být interpretována z několika hledisek. Zaprvé, je možné, že mnoho rodin s jedním dítětem v tomto věku ještě nemá další potomky, a tudíž se jejich pozornost a zájem soustředí primárně na toto jediné dítě. Zadruhé, rodiny s více dětmi, které již mateřskou školu opustily nebo jsou ve starším věku, nemohly být zahrnuty v této odpovědi, což by mohlo přispět k nízkému zastoupení těchto rodin v dotazníkovém vzorku.

Tento výsledek může mít významné důsledky pro vnímání a zapojení rodičů do přípravy dětí na vstup do základní školy. Rodiny s jedním dítětem mohou mít možná více času a kapacity věnovat se individuální podpoře a vzdělávání svého dítěte v mateřské škole, což může ovlivnit jejich postoj k tomuto procesu a jejich úsilí v něm. Naopak rodiny s více dětmi mohou čelit vyšším nárokům na organizační dovednosti a péči o větší počet dětí, což by mohlo ovlivnit jejich schopnost nebo ochotu se plně angažovat ve vzdělávacím procesu svých dětí v mateřské škole.

Tento výsledek je důležité brát v úvahu při plánování a implementaci programů podpory a spolupráce mezi mateřskými školami a rodinami, protože individuální situace rodiny mohou mít vliv na to, jak tito rodiče vnímají a přistupují k procesu přípravy svých dětí na vstup do základní školy.

Obrázek 6 - Počet dětí navštěvující mateřskou školu

Položka č. 7: Víte, že předškolní vzdělávání vašeho dítěte dle platné legislativy je povinné?

Většina respondentů (95.5 %) uvádí, že ví, že předškolní vzdělávání jejich dítěte je dle platné legislativy povinné. Tento výsledek naznačuje vysokou informovanost rodičů ohledně povinnosti zajištění předškolního vzdělávání pro jejich děti. To může být

důsledkem komunikace a informačních kampaní ze strany škol a dalších institucí, které zdůrazňují důležitost předškolního vzdělávání pro další rozvoj dítěte a jeho připravenost na vstup do základní školy.

Nicméně, je důležité si všimnout, že malé procento respondentů (2.7 %) uvedlo, že neví, že předškolní vzdělávání je povinné. Tato skupina rodičů by mohla potřebovat další informace a podporu, aby lépe porozuměli významu a povinnosti předškolního vzdělávání pro své děti. Tento výsledek také ukazuje na důležitost poskytování informací a podpory rodičům ze strany škol a dalších institucí, aby byli lépe informováni o povinnostech a možnostech předškolního vzdělávání.

Obrázek 7 - Informovanost o povinném vzdělávání

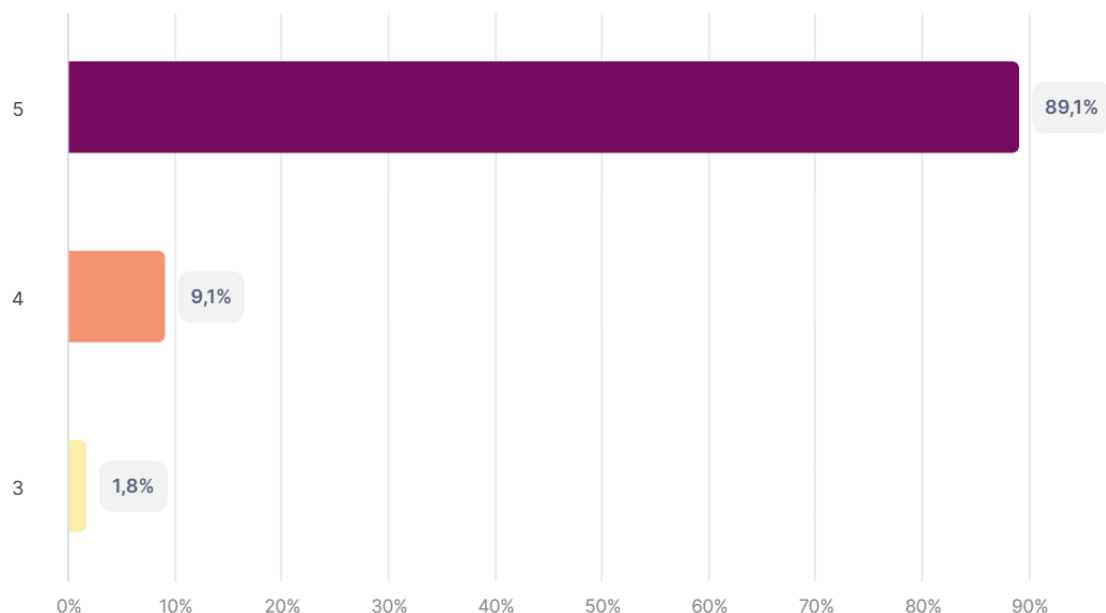
Položka č. 8: Uved'te věk dítěte, pro které si myslíte, že začíná od 1. 9. povinné předškolní vzdělávání?

Většina respondentů (89.1 %) si myslí, že povinné předškolní vzdělávání začíná pro děti ve věku 5 let, což odpovídá standardnímu věku nástupu do základní školy v České republice. Tento výsledek naznačuje, že většina rodičů má správné povědomí o věku, ve kterém jejich děti začínají povinné předškolní vzdělávání.

Menší část respondentů (9.1 %) si myslí, že povinné předškolní vzdělávání začíná již ve věku 4 let. To může být způsobeno odlišnými názory na vhodný věk pro zahájení formálního vzdělávání nebo nedostatečnou informovaností o platné legislativě. Velmi malý počet respondentů (1.8 %) uvádí, že povinné předškolní vzdělávání začíná pro děti ve věku

3 let. Toto může být způsobeno neznalostí platné legislativy nebo záměnou s dobrovolným předškolním vzděláváním, které může být poskytováno již pro děti ve věku 3 let.

Obrázek 8 - Věk nástupu do mateřské školy

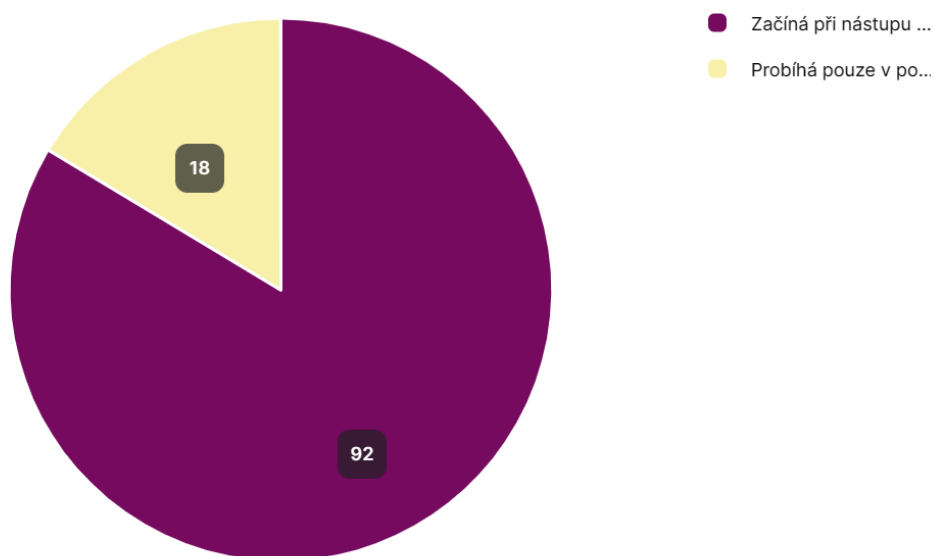

Položka č. 9: Jaké jsou vaše představy o době přípravy dítěte v MŠ na ZŠ?

Většina respondentů (83.6 %) ve svých představách o době přípravy dítěte v mateřské škole na vstup do základní školy zdůrazňuje kontinuální charakter tohoto procesu. Podle této představy by měla příprava na vstup do základního školství začínat již při nástupu dítěte do mateřské školy a pokračovat po celou dobu, kdy je dítě v tomto vzdělávacím zařízení. Tento přístup kladně hodnotí dlouhodobý vliv, který má mateřská škola na rozvoj dítěte, a považuje ji za prostředí, kde se postupně rozvíjejí dovednosti, schopnosti a sociální dovednosti, které jsou klíčové pro úspěšný přechod do základního školství. Tato kontinuální příprava nabízí dětem opakované příležitosti k učení a zdokonalování se v prostředí, které je přizpůsobeno jejich věku a potřebám.

Naopak menší část respondentů (16.4 %) má názor, že příprava na vstup do základní školy by měl probíhat pouze v posledním roce v mateřské škole, tedy ve chvíli, kdy je pro dítě předškolní vzdělávání povinné. Tento přístup zdůrazňuje možnost soustředěné přípravy dítěte v posledním roce před nástupem do základní školy. Zastánci tohoto názoru mohou vidět v tomto přístupu výhodu v konkrétní a cílené přípravě na přechod do základního školství, která může být zaměřena na splnění legislativních požadavků na předškolní vzdělávání a na zvládnutí konkrétních dovedností a znalostí potřebných pro vstup do základní školy.

Obrázek 9 - Představy od době přípravy dětí

Položka č. 10: Které dokumenty, týkající se vzdělávání Vašeho dítěte, znáte?

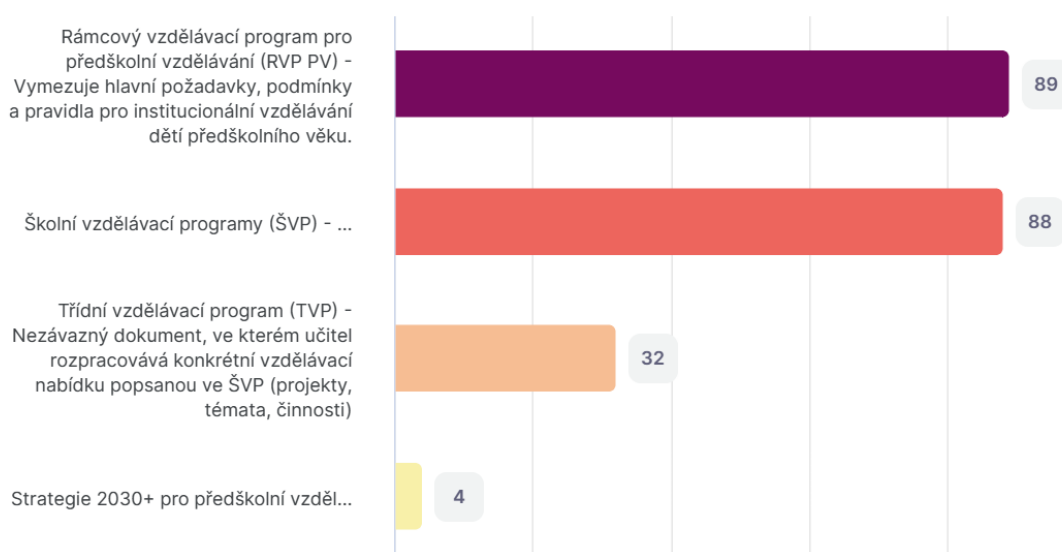
Většina respondentů (80.9 %) je obeznámena s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV), což může být považováno za pozitivum, protože tento dokument poskytuje jasný rámec pro poskytování kvalitního předškolního vzdělání. Znalost tohoto programu může rodičům pomoci lépe porozumět očekávaným vzdělávacím cílům a obsahu v mateřské škole.

Téměř stejný podíl respondentů (80 %) rovněž zná školní vzdělávací programy (ŠVP), což umožňuje rodičům mít přehled o konkrétních vzdělávacích metodách a aktivitách, které se provádějí v jejich dětmi navštěvované mateřské škole. To může být považováno za pozitivum, protože rodiče mohou být aktivnější a informovanější ohledně vzdělávacího procesu svých dětí.

Na druhou stranu, menší část respondentů (29.1 %) se obeznámila s třídními vzdělávacími programy (TVP), což může naznačovat nedostatečnou transparentnost vzdělávacích aktivit prováděných ve třídách mateřské školy. To by mohlo být vnímáno jako negativum, protože rodiče by mohli mít menší informace o konkrétních projektech a činnostech, které jejich děti v rámci vzdělávacího procesu provádějí.

Jen malá část respondentů (3.6 %) je obeznámena se Strategií 2030+ a její částí věnující se pro předškolnímu vzdělávání, což může znamenat nedostatečnou informovanost o dlouhodobých strategiích a cílech v oblasti předškolního vzdělávání. To může být vnímáno jako negativum, protože rodiče by mohli mít omezený přístup k informacím o plánovaných změnách a inovacích v systému předškolního vzdělávání.

Obrázek 10 - Vědomí o kurikulárních dokumentech

Položka č. 11: Vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) obsahuje pět oblastí. Které považujete za nejdůležitější pro přípravu dítěte na vstup do základní školy?

Data z dotazníku ukazují, že rodiče považují za důležité mnoho aspektů přípravy na vstup do základní školy, včetně psychického, sociálního, fyzického a environmentálního rozvoje dětí. Toto je v souladu s moderními přístupy k předškolnímu vzdělávání, které zdůrazňují celostní rozvoj dítěte.

Většina respondentů (81.8 %) považuje za důležité, aby učitelé podporovali duševní pohodu a rozvoj intelektu, jazyka, emocí a kreativity dětí. Tento postoj odráží význam emocionálního a intelektuálního rozvoje v raném věku, jak je zdůrazněno ve výzkumech zaměřených na předškolní vzdělávání, například v Syslová a Najvarová (2020), kde se zdůrazňuje význam podpory emocionálního a sociálního rozvoje od útlého věku.

Dále 71.8 % respondentů věří, že je důležité, aby učitelé podporovali rozvoj vztahů mezi dětmi a posilovali komunikaci a mezilidské vztahy. To je v souladu s názory, které poukazují na význam sociálních interakcí a vztahových dovedností pro úspěšnou adaptaci na školní prostředí, jak je uvedeno v studii zabývající se sociálním rozvojem v předškolním věku.

Podpora fyzického rozvoje, kterou považuje za důležitou 65.5 % respondentů, je také klíčovým aspektem moderního předškolního vzdělávání. To souvisí s potřebou podpory neurosvalového vývoje a formování zdravých životních návyků od útlého věku, což je zdůrazněno ve studiích o významu fyzické aktivity v raném dětství.

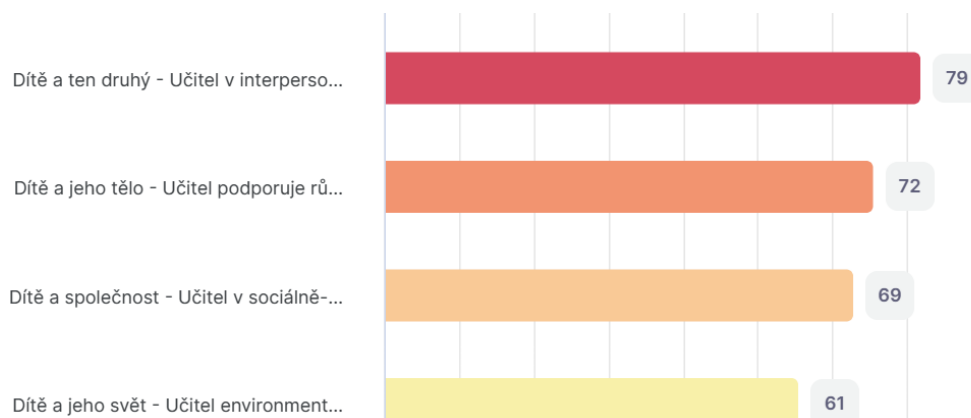
Dalších 62.7 % respondentů zdůrazňuje význam sociálně-kulturního rozvoje dětí. Tento pohled podporuje myšlenku, že předškolní vzdělávání by mělo pomáhat dětem rozumět a zapojovat se do širší společnosti a kultury, což je v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání, jak je uvedeno v dokumentech o rámcových plánech pro předškolní vzdělávání.

Nakonec, 55.5 % rodičů vnímá důležitost environmentální výchovy. Tento názor je v souladu s rostoucím důrazem na vzdělávání o udržitelnosti a životním prostředí, což je zmiňováno v odborných článcích a studiích zabývajících se předškolním vzděláváním a jeho vlivem na formování odpovědného přístupu k životnímu prostředí.

Tato analýza ukazuje, že rodiče mají komplexní a rozsáhlé představy o tom, co by mělo předškolní vzdělávání zahrnovat, a jejich názory jsou podpořeny současnými výzkumnými trendy a pedagogickými přístupy.

Obrázek 11 - Vzdělávací oblasti

Položka č. 12: Vyberte, co si představujete pod pojmem příprava na vstup do ZŠ

Data poukazují na to, že rodiče mají různorodé představy o tom, co by měla zahrnovat příprava na vstup do základní školy. Většina respondentů, 81.8 %, zdůrazňuje význam rozvíjení běžných a praktických znalostí, dovedností a návyků, které umožní dítěti se dále rozvíjet prostřednictvím školního vzdělávání. Tento pohled reflektuje moderní pojetí předškolního vzdělávání, které klade důraz na základní dovednosti a znalosti jako základ pro další vzdělávací růst. Tento přístup je podpořený výzkumem Syslová a Najvarová (2020), kde se poukazuje na význam poskytování širokého spektra vzdělávacích zážitků, které pomáhají dětem rozvíjet klíčové schopnosti pro budoucí vzdělávání.

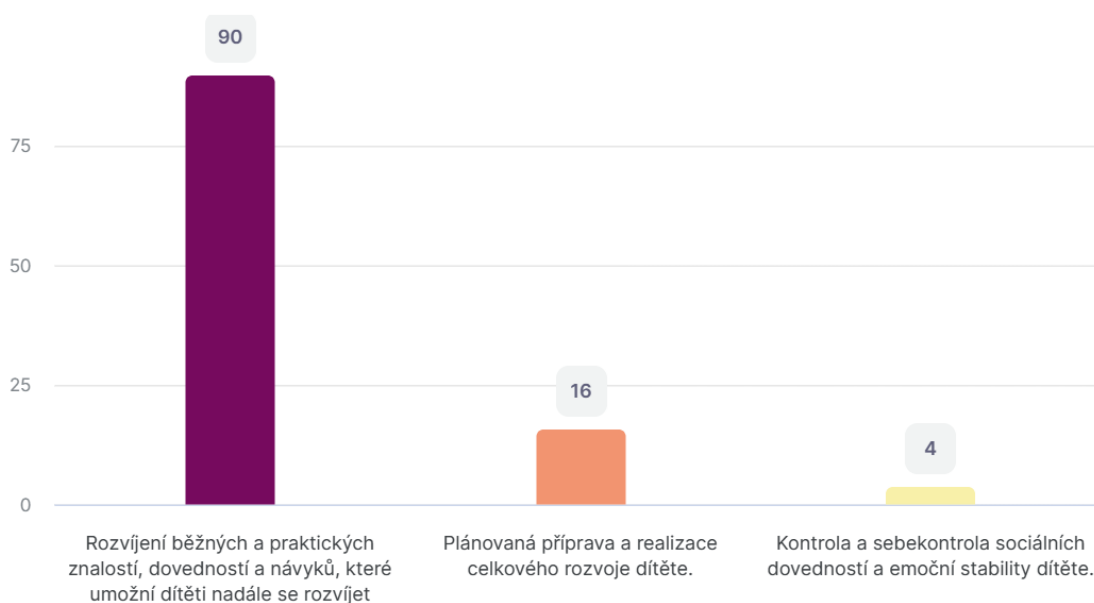
Menší skupina rodičů, 14.5 %, vnímá přípravu na vstup do základní školy jako plánovanou přípravu a realizaci celkového rozvoje dítěte. Tento názor podtrhuje důležitost systematického a integrovaného přístupu k předškolnímu vzdělávání, který zahrnuje různé aspekty vývoje dítěte. Tento přístup je v souladu s doporučeními pro školní vzdělávací programy, které zdůrazňují potřebu celostního rozvoje dětí v předškolním věku.

Nakonec, 3.6 % rodičů se zaměřuje na kontrolu a sebekontrolu sociálních dovedností a emoční stability dítěte. Tato malá skupina poukazuje na význam specifických aspektů

sociálního a emočního rozvoje, které jsou považovány za klíčové pro úspěšný přechod dětí do základního školství. Tento pohled odráží výzkumy, které se zabývají významem sociálních a emočních dovedností v předškolním věku, jako je například Syslová a Najvarová (2020), zdůrazňující důležitost těchto dovedností pro úspěšný přechod dětí do školního prostředí.

Tato rozmanitost názorů mezi rodiči odhaluje široké spektrum přístupů k předškolnímu vzdělávání a poukazuje na potřebu rozmanitých pedagogických přístupů, které umožňují dětem dosáhnout svého nejlepšího potenciálu.

Obrázek 12 - Představa pod pojmem „příprava na vstup do ZŠ“

Položka č. 13: Co si představujete pod pojmem připravenost pro vstup do ZŠ?

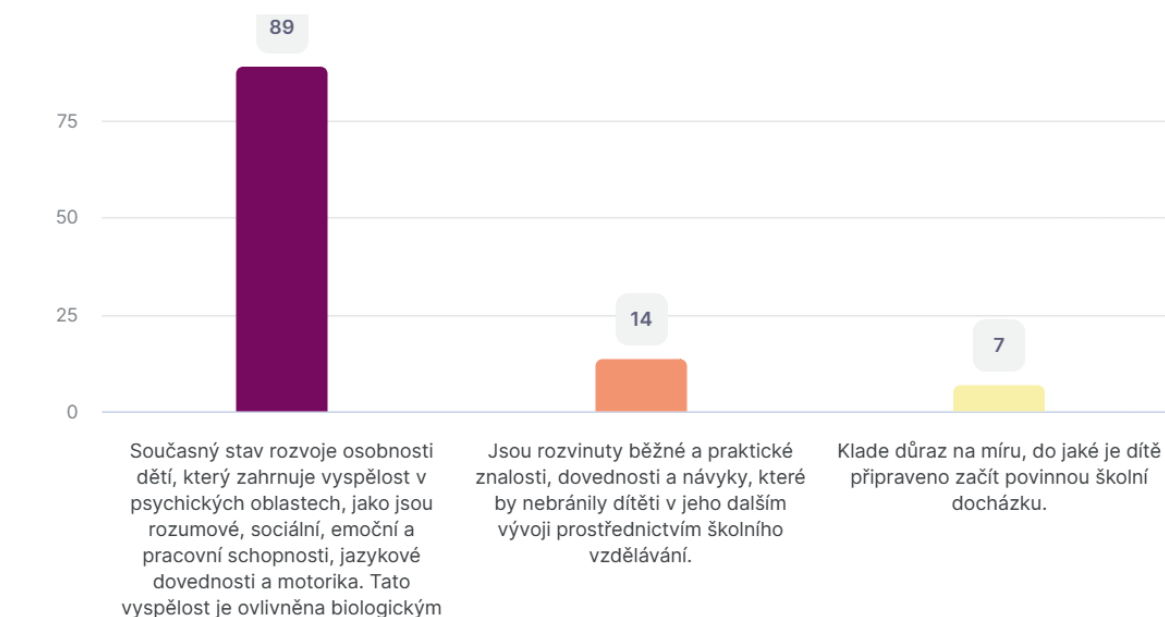
Při pohledu na data z dotazníku týkající se připravenosti dětí pro vstup do základní školy je patrné, že rodiče mají různé představy o tom, co tato připravenost zahrnuje. Většina respondentů, 80,9 %, vnímá připravenost jako současný stav rozvoje osobnosti dítěte, což zahrnuje psychické oblasti jako rozumové, sociální, emoční a pracovní schopnosti, jazykové dovednosti a motoriku. Tento komplexní pohled na připravenost dítěte je v souladu s moderními vzdělávacími teoriemi, které zdůrazňují důležitost celostního přístupu k rozvoji dětí. Tento pohled je podpořený například výzkumem od Syslová a Najvarová (2020), který

poukazuje na význam komplexního rozvoje v předškolním věku a jeho vliv na úspěšný přechod do školního prostředí.

Menší část respondentů, 12.7 %, se soustředí na rozvoj běžných a praktických znalostí, dovedností a návyků, které by dítěti nebránily v dalším vývoji prostřednictvím školního vzdělávání. Tento pohled zdůrazňuje význam základních akademických a praktických dovedností jako základu pro další vzdělávání. Tento přístup je v souladu s pedagogickými principy, které poukazují na význam základních dovedností pro úspěšné zvládnání školních požadavků. Nakonec 6.4 % rodičů klade důraz na míru, do jaké je dítě připraveno začít povinnou školní docházkou. Toto může odrážet více praktický pohled na připravenost, který se soustředí na schopnost dítěte splnit konkrétní požadavky a očekávání spojená se vstupem do základní školy.

Celkově tyto odpovědi ukazují na různorodost názorů mezi rodiči a zdůrazňují, že připravenost pro vstup do základní školy je komplexním konceptem, který zahrnuje řadu rozvojových aspektů dětí. Tyto názory reflektují aktuální trend ve vzdělávání, který se snaží o celostní přístup k přípravě dětí na školní vzdělání, a to nejen z hlediska akademických dovedností, ale i z hlediska sociálních, emočních a osobnostních aspektů jejich rozvoje.

Obrázek 13 - Představa o pojmu „připravenost na vstup do ZŠ“

Položka č. 14: V průběhu vzdělávání v MŠ jsou děti vedeny k získání kompetencí. Která považujete za nejdůležitější pro vstup do ZŠ?

Analýza vašich dat z dotazníku o kompetencích dětí pro vstup do základní školy ukazuje, že rodiče kladou důraz na širokou škálu dovedností, které jsou nezbytné pro úspěšný přechod dětí do základního školství. Komunikativní dovednosti jsou považovány za klíčové 76.4 % rodičů, což je v souladu s názory pedagogů a výzkumníků v oblasti vzdělávání. Tato kompetence je zásadní pro vývoj dětí, jak poukazuje Syslová a Najvarová (2020), kteří zdůrazňují důležitost rozvíjení jazykových dovedností a schopnosti vyjadřování již od předškolního věku.

Dalších 70.9 % rodičů považuje za důležitou kompetenci k učení, která zahrnuje aktivní pozorování, experimentování a praktické uplatnění zkušeností. Tento pohled podporuje výzkumy v oblasti raného vzdělávání, které zdůrazňují význam stimulace přirozené zvědavosti a radosti z učení u dětí (Syslová a Najvarová, 2020).

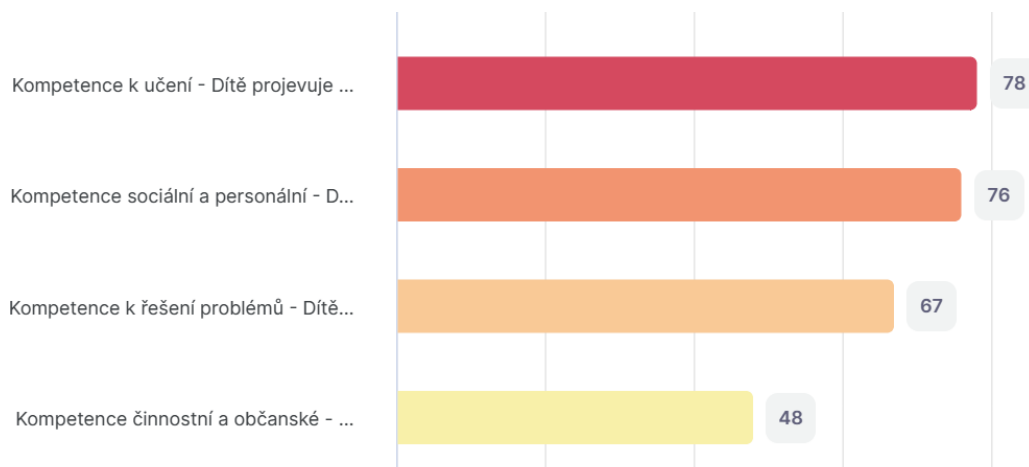
Kompetence sociální a personální, zdůrazněné 69.1 % rodičů, odráží potřebu rozvíjení samostatnosti, odpovědnosti a citlivosti vůči druhým. Tyto kompetence jsou nezbytné pro adaptaci dítěte na nové prostředí základní školy a jsou považovány za důležité v kontextu celkového rozvoje dítěte (Syslová a Najvarová, 2020).

Kompetence k řešení problémů, které zdůrazňuje 60.9 % rodičů, jsou klíčové pro rozvoj kritického myšlení a analytických schopností. Výzkum v této oblasti ukazuje, že děti, které jsou vedeny k aktivnímu řešení problémů, se lépe adaptují na akademické požadavky základní školy (Syslová a Najvarová, 2020).

Nakonec 43.6 % rodičů zdůrazňuje význam činnostních a občanských kompetencí. Tato oblast, která zahrnuje plánování, rozhodování a zájem o okolní dění, je považována za důležitou pro formování zodpovědných a aktivních členů společnosti. Jak uvádí Syslová a Najvarová (2020), tyto kompetence jsou klíčové pro rozvoj dětí jako celostních osobností.

Tato analýza odhaluje, že rodiče rozpoznávají důležitost široké škály kompetencí, které jsou podporovány současnými pedagogickými přístupy v předškolním vzdělávání, s cílem zajistit dětem komplexní přípravu na úspěšný vstup do základního školství.

Obrázek 14 - Kompetence, které považují rodiče za důležité

Položka č. 15: Vyjádřete svůj názor na to, v jaké části dne se v mateřské škole vzdělávání vašeho dítěte související s přípravou na vstup do ZŠ obvykle odehrává?

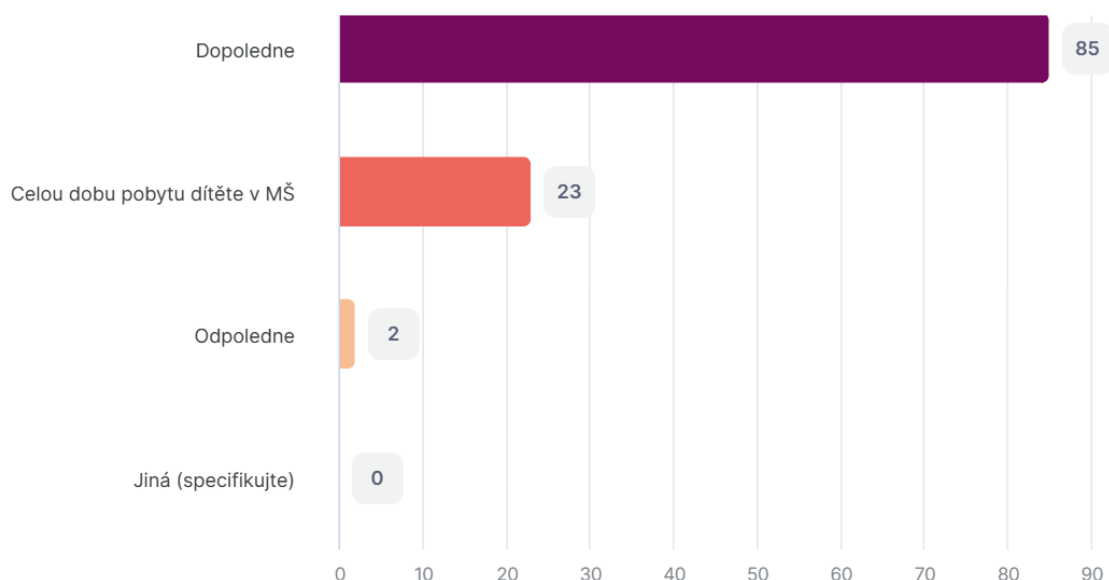
Podle dat většina rodičů (77.3 %) vnímá, že příprava na vstup do základní školy se v mateřské škole obvykle odehrává dopoledne. Tento názor odráží běžnou strukturu denního programu v mateřských školách, kde dopolední hodiny jsou často věnovány strukturovaným vzdělávacím aktivitám. To souzní s výzkumem v oblasti předškolního vzdělávání, který ukazuje, že klíčové dovednosti a znalosti jsou často vyučovány v době, kdy jsou děti nejvíce vnímavé a koncentrované, což bývá právě dopoledne (MŠMT, 2021).

Zajímavé je, že menší skupina rodičů (20.9 %) vnímá, že vzdělávací příprava probíhá po celou dobu pobytu dítěte v mateřské škole. Tento pohled odráží modernější přístup k vzdělávání, který klade důraz na integraci učení do všech částí dne. Tento přístup je podpořen teoriemi, které zdůrazňují význam neformálního a spontánního učení a jeho roli ve vzdělávacím procesu (MŠMT, 2021).

Malé procento rodičů (1.8 %), kteří uvedli, že příprava probíhá odpoledne, může odrážet individuální rozvrh nebo specifický pedagogický přístup některých mateřských škol. To může být také ovlivněno rodičovskými preferencemi nebo osobními zkušenostmi.

Celkově tyto odpovědi rodičů odhalují různé názory na to, jak je vzdělávací proces v mateřských školách strukturován v průběhu dne, a zdůrazňují rozmanitost pedagogických přístupů v rámci předškolního vzdělávání.

Obrázek 15 - Kdy probíhá příprava na vstup do ZŠ

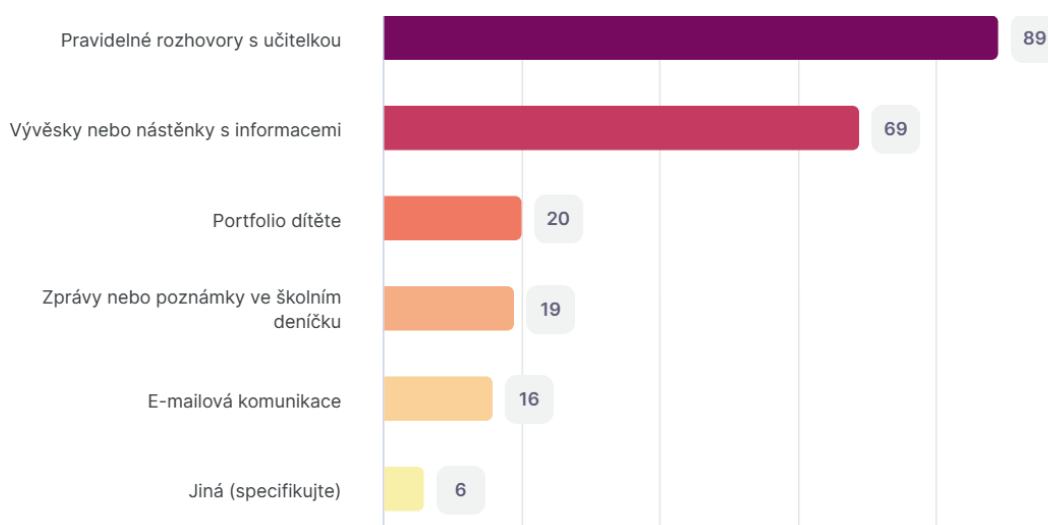

Položka č. 16: Jak jste informováni o vzdělávacím pokroku vašeho dítěte v mateřské škole? Můžete použít více odpovědí.

Analyzujeme položku č. 16 vašeho dotazníku, která se týká způsobů, jakými jsou rodiče informováni o vzdělávacím pokroku jejich dítěte v mateřské škole. Výsledky ukazují, že nejběžnější formou komunikace jsou pravidelné rozhovory s učitelkou (80.9 %), což je v souladu s důrazem na osobní interakci mezi rodiči a učiteli, která je považována za základní aspekt kvalitní pedagogické komunikace (Helus, 2004; Šedřová a Čiháček, 2004). Tato forma přímého kontaktu poskytuje rodičům možnost získat podrobnější a specifitější informace o svých dětech a umožňuje oboustrannou výměnu názorů a očekávání. Informace prostřednictvím vývěsek nebo nástěnek s 62.7 % a portfolia dítěte s 18.2 % ukazují na rozmanité metody komunikace, které školy využívají k dosažení co nejširšího okruhu rodičů. Tyto metody, ačkoli méně osobní, jsou efektivní v přenosu obecných informací a oznámení. Zajímavým zjištěním je nízké využití e-mailové komunikace (14.5 %), což může být překvapující vzhledem k rostoucímu využití digitálních technologií ve vzdělávání. Tento trend může odrážet přetrvávající preferenci přímého osobního kontaktu nad elektronickými prostředky komunikace v kontextu předškolního vzdělávání. Tento nálezný je podpořen i

výzkumem Rabušicové (2004), která zdůrazňuje význam osobních vztahů a interakcí mezi rodiči a školou nad digitálními prostředky komunikace. Celkově lze říci, že komunikace mezi rodiči a mateřskými školami je rozmanitá, přičemž převažují tradiční metody jako osobní rozhovory a informace poskytované prostřednictvím nástěnek, zatímco digitální komunikace zůstává méně využívanou. Tento vzor ukazuje na důležitost osobních interakcí v rámci předškolního vzdělávání a zdůrazňuje potřebu důvěry a vztahu mezi rodiči a učiteli

Obrázek 16 - Způsob komunikace

Položka č. 17: Jak často komunikujete s učiteli a personálem mateřské školy o vzdělávacím vývoji vašeho dítěte?

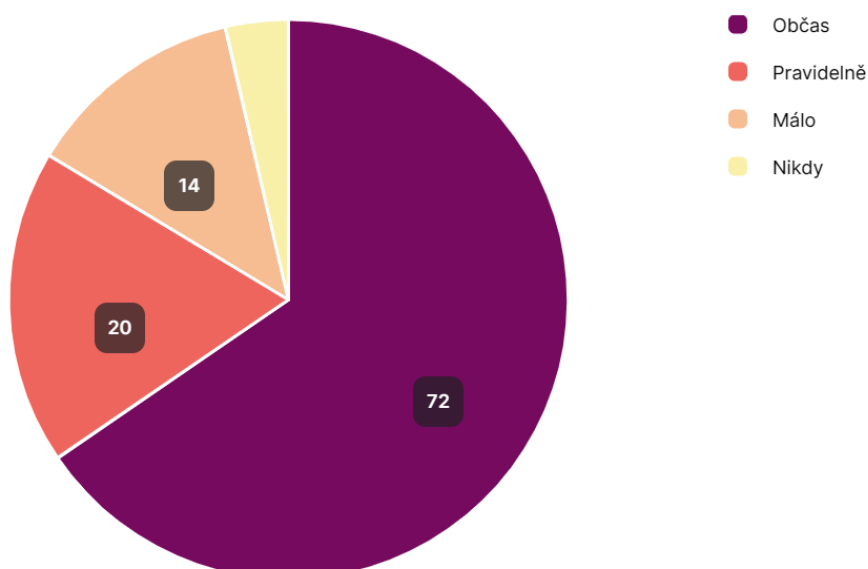
Většina respondentů (65.5 %) uvádí, že komunikují „občas“, což může odrážet praxi, kde rodiče interagují s učiteli v mateřské škole při specifických příležitostech nebo při vzniku konkrétních potřeb nebo problémů dětí. To může souviset s tím, že rodiče a učitelé vnímají výchovu a vzdělávání jako společný úkol, ale každý má svou specifickou roli, jak poukazuje (Štech, in Čapek, 2000).

Dále 18.2 % respondentů uvádí, že komunikují „pravidelně“. Tato skupina rodičů pravděpodobně preferuje pravidelný přímý kontakt se školou, aby byli informováni o pokrocích a potřebách svých dětí. Toto chování lze interpretovat jako proaktivní přístup k vzdělávání a péči o děti.

Na druhou stranu, 12.7 % respondentů komunikuje „málo“ a pouze 3.6 % „nikdy“, což může naznačovat různé faktory, jako je možná spokojenost s vývojem dítěte, nebo, naopak, určité bariéry v komunikaci. Tyto bariéry mohou zahrnovat časové omezení,

nedostatečné komunikační kanály, nebo neochotu některých rodičů se více zapojit do vzdělávacího procesu svého dítěte. Tyto výsledky poukazují na důležitost spolupráce a komunikace mezi mateřskou školou a rodinami v procesu výchovy a vzdělávání dětí. Komunikace mezi školou a rodinou může nabývat různých forem a frekvencí, a její kvalita má zásadní význam pro úspěšné vzdělávací a výchovné procesy v předškolním věku.

Obrázek 17 - Jak často komunikuje mš s rodiči

Položka č. 18: Jaké formy vzdělávání považujete za důležité při přípravě do ZŠ? (Můžete vybrat více možností)

Analýza výsledků dotazníku týkajícího se forem vzdělávání považovaných za důležité při přípravě dětí na vstup do základní školy odhaluje rozmanité preference rodičů. Toto rozmanité vnímání důležitosti jednotlivých vzdělávacích aktivit odráží široké spektrum potřeb a zájmů dětí v předškolním věku.

Výtvarné a tvořivé činnosti byly považovány za nejdůležitější, s podílem 78.2 %. Tento vysoký zájem o tvořivost a umění může odrážet rostoucí pochopení významu rozvoje kreativity a inovativního myšlení u dětí, což je podporováno studiemi o vývoji dětského mozku a učení (Diamond & Lee, 2011).

Pohybové aktivity a tělesná výchova, se 73.6% podílem, jsou také vnímány jako zásadní. Tyto aktivity podporují fyzický rozvoj, koordinaci a celkové zdraví dětí, což je klíčové pro jejich celkový rozvoj a přípravu na školní výzvy (Hajšmanová & Sigmundová, 2013).

Práce s didaktickými a multimediálními prostředky (71.8 %) ukazuje na rostoucí důraz na začleňování technologií do vzdělávání již od raného věku. Výzkumy naznačují, že integrace technologií do vzdělávacího procesu může zlepšit angažovanost dětí a podpořit rozvoj kritického myšlení a řešení problémů (Clements & Sarama, 2003).

Skupinové a kooperativní vyučování, preferované 56.4 % rodičů, zdůrazňuje význam sociálního učení a spolupráce. Tyto metody vzdělávání podporují rozvoj komunikačních dovedností a schopnosti pracovat v týmu, což jsou klíčové kompetence pro moderní vzdělávací prostředí (Johnson & Johnson, 2009).

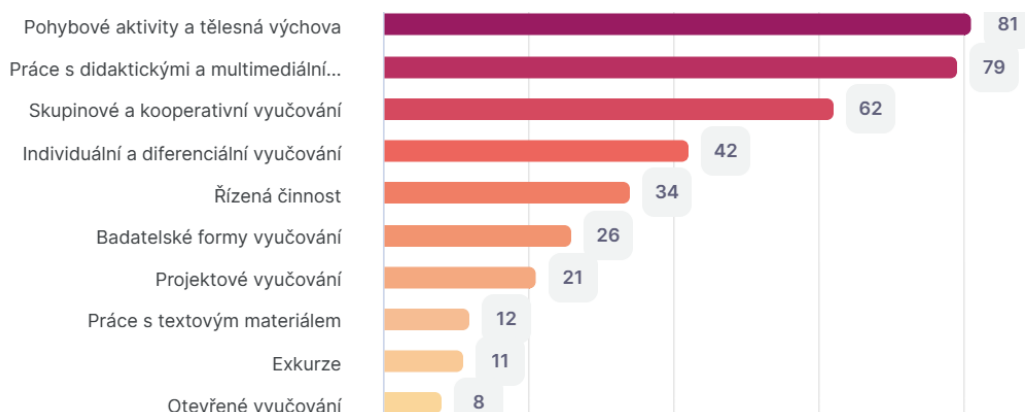
Méně tradiční metody, jako jsou badatelské formy vyučování (23.6 %) a projektové vyučování (19.1 %), ač méně časté, naznačují rostoucí zájem o inovativní a studentem řízené formy vzdělávání, které podporují samostatné učení a kritické myšlení.

Výsledky týkající se individuálního a diferenciatního vyučování (38.2 %) a řízené činnosti (30.9 %) reflektují důležitost personalizovaného přístupu ke vzdělávání, kde je brán ohled na individuální rozdíly a potřeby dětí.

Zajímavý je také relativně nízký podíl preferencí pro frontální vyučování (7.3 %), což může ukazovat na posun směrem k více interaktivním a participativním metodám vzdělávání, které podporují aktivní zapojení dětí do učebního procesu.

Výzkumné otázky a analýza dat naznačují, že rodiče preferují diverzifikovaný přístup k předškolnímu vzdělávání, který zahrnuje široké spektrum aktivit zaměřených na rozvoj různých dovedností a kompetencí dětí. Tento trend odráží rostoucí porozumění pro komplexní charakter vývoje dětí a jejich potřeb v rámci přípravy na školní vzdělávání.

Obrázek 18 - Formy vzdělávání

Položka č. 19: Popište, co si představujete pod pojmem „řízená činnost“. – otevřená otázka

Z analýzy odpovědí na otázku týkající se pojmu "řízená činnost" v kontextu mateřských škol je zřejmé, že rodiče mají různé názory na to, co tento termín přesně znamená, přičemž jejich představy se rozkládají do několika kategorií.

Nejčastěji uvedenou kategorií je "Pedagogické vedení a organizace" (59 odpovědí). Tento názor naznačuje, že rodiče považují za důležité, aby vzdělávací proces dětí byl pečlivě plánován a organizován pedagogy. To je v souladu s výzkumem od Hattie (2009), který poukazuje na to, že efektivní pedagogické vedení má zásadní vliv na vzdělávací výsledky dětí.

"Plánované vzdělávací aktivity" byly druhou nejčastější odpovědí (20 responzí), což odráží představu, že vzdělávací aktivity by měly být pečlivě strukturovány a zaměřeny na specifické výukové cíle. Tento názor podporuje literatura, například Marzano (2007), který zdůrazňuje význam plánovaných a cílených vzdělávacích aktivit pro rozvoj dětských dovedností.

Kategorie "Kontrolovaná činnost a dohled pedagoga" (11 odpovědí) a "Pedagogická podpora a vedení kreativity" (9 odpovědí) naznačují, že rodiče chtějí, aby pedagogové hráli aktivní roli v monitorování a podpoře činností dětí, přičemž se zaměřují jak na strukturu, tak na podporu kreativity. Výzkum realizovaný Charlesworthem et al. (2008) ukazuje, že kombinace struktury a podpory ze strany pedagogů je klíčová pro podporu celkového vývoje dítěte.

Menší počet odpovědí v kategoriích "Vzdělávací interakce mezi učitelem a dětmi" (7 odpovědí) a "Vedení činnosti s cílem dosažení určitých vzdělávacích cílů" (4 odpovědi) reflektuje představu, že řízená činnost by měla zahrnovat interaktivní a cílený přístup k učení, což je v souladu s doporučeními Piaget (1970), který zdůrazňuje význam aktivního učení a interakce pro vývoj dítěte.

Tabulka 1 - Představa pojmu „řízená činnost“

Možnosti odpovědí (kategorie)	Responzí
Pedagogické vedení a organizace	59
Plánované vzdělávací aktivity	20
Kontrolovaná činnost a dohled pedagoga	11
Pedagogická podpora a vedení kreativity	9
Vzdělávací interakce mezi učitelem a dětmi	7
Vedení činnosti s cílem dosažení určitých vzdělávacích cílů	4

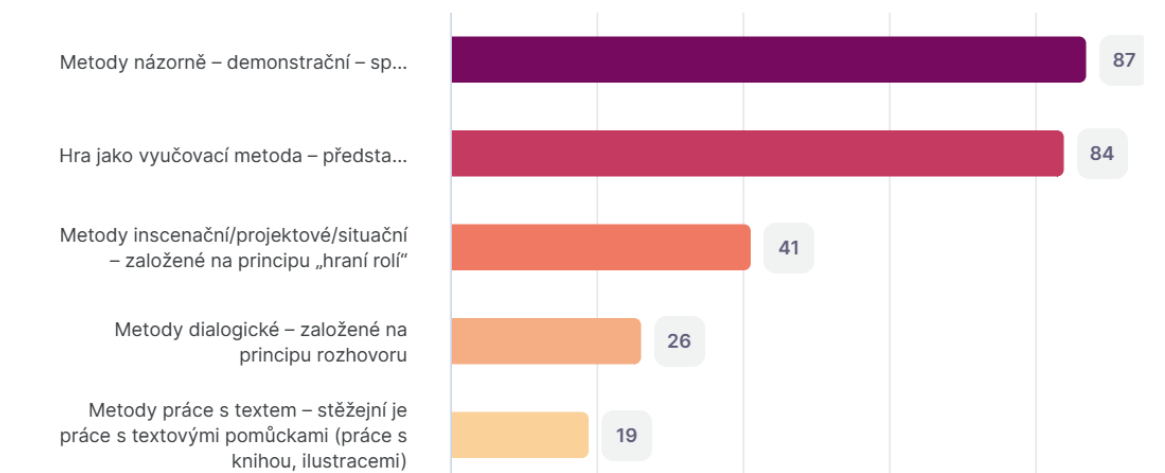
Položka č. 20: Jaké metody vzdělávání považujete za důležité při přípravě do ZŠ? (Můžete vybrat více možností)

Je zajímavé pozorovat, že rodiče ve tomto dotazníku preferují názorně-demonstrační metody (79,1 %), což odráží představu o praktickém a zkušenostním učení jako základním pilíři přípravy dítěte pro vstup do ZŠ. Tento přístup je podpořen studií Čermák a Tureček (2014), kteří zdůrazňují význam praktických aktivit pro rozvoj dětských kompetencí.

Hra jako vyučovací metoda je hodnocena druhá nejvíce (76,4 %). To ukazuje na rodičovskou podporu pro integrované učení prostřednictvím hry, což je v souladu s názory pedagogů jako je Hajšmanová a Sigmundová (2013). Podle nich hra podporuje sociální a emocionální rozvoj dítěte, což je klíčové pro přechod do strukturovanějšího vzdělávacího prostředí ZŠ.

Metody inscenační/projektové/situační a dialogické jsou méně preferované, ale stále důležité. V kontextu vaší práce je důležité zvážit, jak tyto metody mohou ovlivňovat sociální a komunikační dovednosti dětí, což je podstatné pro jejich přechod do ZŠ.

Obrázek 19 - Metody vzdělávání

Položka č. 21: Jaký podíl dle Vašeho názoru by měla mít hra ve vzdělávacím procesu vašeho dítěte v mateřské škole?

Většina rodičů (52,7 %) si přeje, aby hra měla ve vzdělávacím procesu jejich dítěte ve mateřské škole střední podíl. Zhruba 43,6 % rodičů by preferovalo, aby měla hra velký podíl. Pouze malá část respondentů (3,6 %) považuje za vhodné, aby měla hra malý podíl.

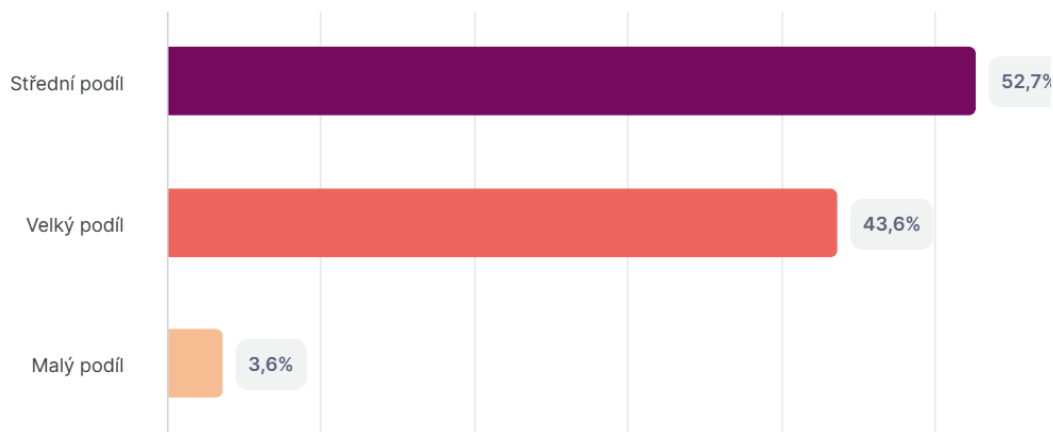
Tato preference za střední nebo velký podíl hry vzdělávacím procesu je v souladu s moderními pedagogickými přístupy, které zdůrazňují význam hry pro rozvoj dětí.

Výzkumy např. Fisher et al., 2011) ukazují, že hra je klíčová pro rozvoj dětí ve věcech jako jsou jazykové dovednosti, sociální interakce a kreativní myšlení. Hra podporuje učení v kontextu, který je pro děti přirozený a motivující.

Velký podíl hry ve vzdělávacím procesu je také shledán prospěšným z hlediska rozvoje emocionální a sociální inteligence dětí. Děti se skrze hru učí vyjadřovat své emoce, rozumět emocím druhých, vyvíjet empatii a učit se řešení konfliktů.

Zdá se, že rodiče reflektují tyto výzkumné nálezy ve svých odpovědích a upřednostňují, aby mateřské školy poskytovaly vyvážené vzdělávání, které zahrnuje hru jako důležitou součást učení.

Obrázek 20 - Podíl hry ve vzdělávacím procesu

Položka č. 22: Která forma vzdělávání je podle vás efektivnější?

Více respondentů (53,6 %) považuje individuální formu vzdělávání za efektivnější. Tento způsob vzdělávání umožňuje dětem pracovat samostatně na dosažení stanovených cílů, což podporuje jejich nezávislost, seberegulaci a individuální zájmy. Tento postoj odráží trend v současné výchově, kde je kladen důraz na individualizaci učení a podporu samostatnosti dětí (Průcha, 2014).

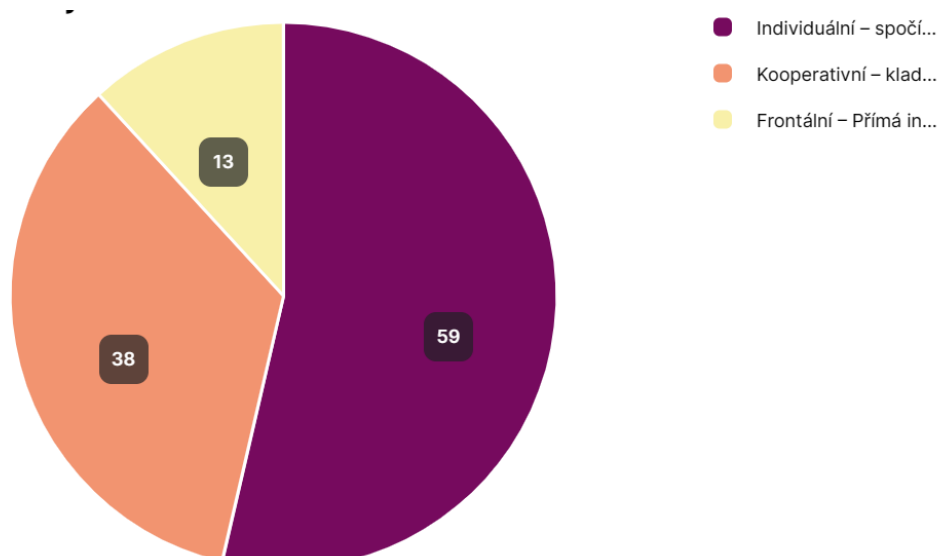
Dalších 34,5 % respondentů preferuje kooperativní formu vzdělávání, která zdůrazňuje spolupráci a vzájemnou pomoc při dosahování vzdělávacích cílů. Tento přístup je podporován výzkumem, který ukazuje, že kooperativní a sociálně interaktivní aktivity mohou pozitivně ovlivnit sociální a kognitivní vývoj dětí (Johnson & Johnson, 2009).

Menší podíl respondentů (11,8 %) dává přednost frontální formě vzdělávání, což je přímá výuka pro celou třídu. Tento tradiční model je efektivní ve situacích, kde je potřeba sdílet konkrétní informace nebo instrukce s celou skupinou (Hattie, 2009).

Výsledky vašeho dotazníku ukazují, že rodiče mají tendenci upřednostňovat přístupy, které podporují samostatnost a spolupráci mezi dětmi. Tato preferovaná orientace vzdělávání je

v souladu s moderními pedagogickými trendy, které zdůrazňují význam autonomie a sociálního učení ve vzdělávání.

Obrázek 21 - Efektivnější forma vzdělávání

Položka č. 23: S jakými společnými aktivitami ze strany mateřské školy se setkáváte, které Vás přibližují způsob přípravy dětí pro vstup do ZŠ?

Další odpovědi respondentů na otázku týkající se společných aktivit, které mateřská škola nabízí rodičům a dětem, a které přibližují způsob přípravy dětí na vstup do základní školy, naznačuje, že zahrnutí rodičů do vzdělávacího procesu je významné.

Nejčastěji uváděnou aktivitou je ukázka práce s dětmi pro rodiče, na kterou odpovědělo 77 respondentů. Tato aktivita umožňuje rodičům nahlédnout do běžného vzdělávacího procesu svých dětí a lépe pochopit, jakým způsobem se děti učí a jaké aktivity provádějí během dne v mateřské škole.

Individuální pohovory s rodiči byly zmiňovány 69 respondenty. Tyto pohovory umožňují učitelům a rodičům osobněji diskutovat o vývoji dítěte, jeho potřebách a pokroku ve vzdělávání.

Další častou aktivitou jsou společné vzdělávací aktivity s rodiči a dětmi, které byly zmíněny 40 respondenty. Tyto aktivity umožňují rodičům aktivně se zapojit do

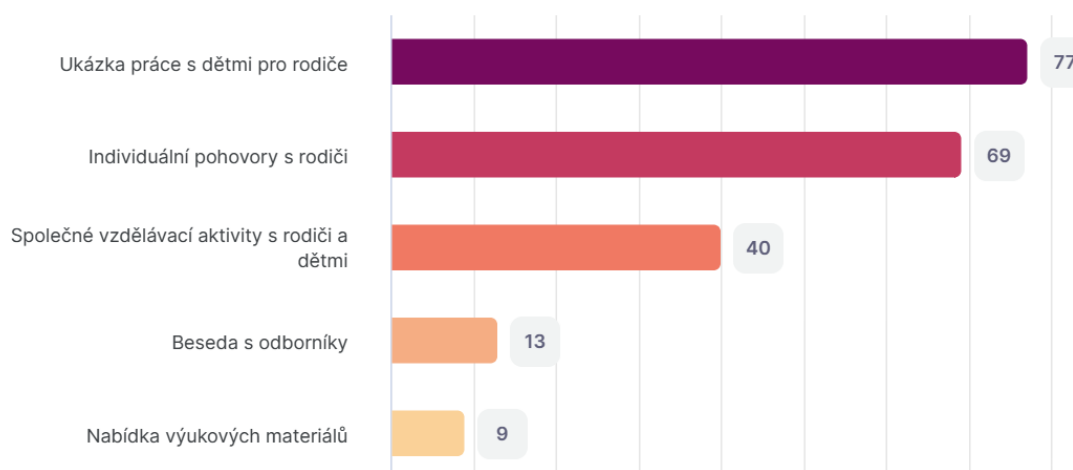
vzdělávacího procesu svých dětí a společně s nimi prožít učební zkušenosti.

Beseda s odborníky byla uvedena 13 respondenty. Tato aktivita poskytuje rodičům možnost konzultovat otázky týkající se vzdělávacího procesu a přípravy dětí na vstup do základní školy s odborníky v dané oblasti.

Nabídka výukových materiálů byla zmíněna 9 respondenty. I když tato aktivita není tak často uváděna, poskytuje rodičům přístup k materiálům, které jim mohou pomoci podporovat vzdělávací proces svých dětí doma.

Celkově lze konstatovat, že mateřské školy nabízejí různé společné aktivity pro rodiče a děti, které přispívají k přiblížení způsobu přípravy dětí na vstup do základní školy a umožňují rodičům aktivně se zapojit do vzdělávacího procesu svých dětí.

Obrázek 22 - Společné aktivity

Položka č. 24: Máte pocit, že se vaše očekávání od předškolního vzdělávání se shodují s očekáváním mateřské školy?

Z dat vyplývá, že většina rodičů (74,5 %) cítí, že jejich očekávání od předškolního vzdělávání se shodují s očekáváním mateřské školy. Tento výsledek naznačuje dobré porozumění a vzájemnou shodu mezi rodinami a školami ohledně cílů a metod předškolního vzdělávání.

Podle Tomanové (2019), kvalita vztahu mezi rodiči a školou má významný vliv na efektivitu vzdělávacího procesu. Shoda očekávání může být výsledkem efektivní komunikace a spolupráce, která podporuje jasnou představu o vzdělávacích cílech a

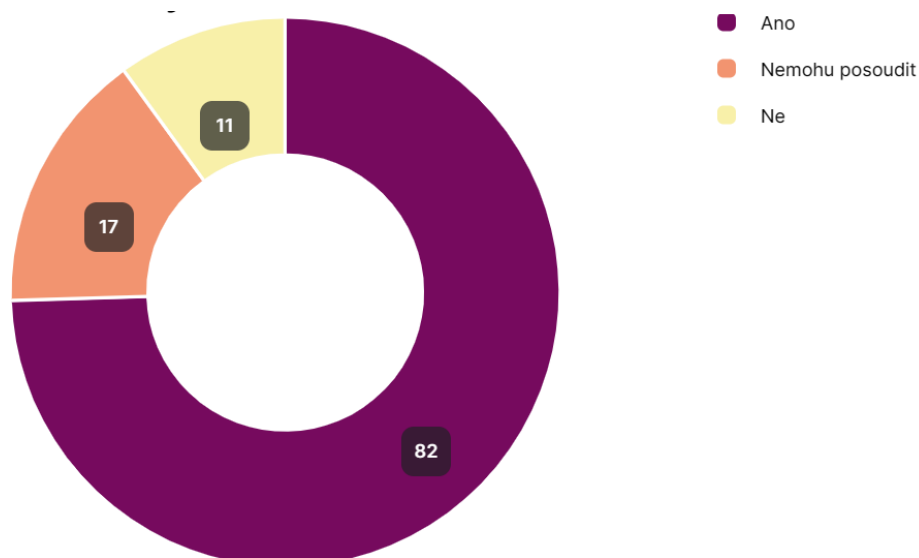
metodách. Tato spolupráce je nezbytná pro vytvoření podnětného a podpůrného prostředí pro děti, což je klíčové pro jejich úspěšný vývoj a přípravu na vstup do základní školy.

Vědci jako Kovařovicová (2017) zdůrazňují, že spolupráce a porozumění mezi školami a rodinami je zásadní pro vytváření kvalitního předškolního prostředí. Má-li dojít k úspěšnému přechodu z mateřské školy na základní školu, je důležité, aby rodiče a školy měli jasné a sjednocené pojetí vzdělávacích cílů a očekávání.

Neshoda mezi očekávanými rodičů a škol, jakou uvádí 10 % respondentů, může být způsobena rozdíly v prioritách nebo metodách vzdělávání. Tento rozpor může také odrážet potřebu lepší komunikace nebo pochopení mezi oběma stranami.

Celkově data z vašeho dotazníku poskytují cenný vhled do vztahu mezi rodinami a mateřskými školami, což je zásadní pro efektivní předškolní vzdělávání. Reflektují důležitost komunikace, vzájemného porozumění a sjednocení cílů mezi rodiči a školami, což je klíčové pro podporu dětí v jejich vzdělávacím procesu a přípravě na vstup do základní školy.

Obrázek 23 - Očekávání od předškolního vzdělávání

Položka č. 25: Jakou roli by měli rodiče hrát ve vzdělávacím procesu předškolního dítěte?

Rodiče považují pravidelnou komunikaci s učiteli (87,3 %) a aktivní účast v aktivitách mateřské školy (69,1%) za zásadní součásti jejich role ve vzdělávacím procesu

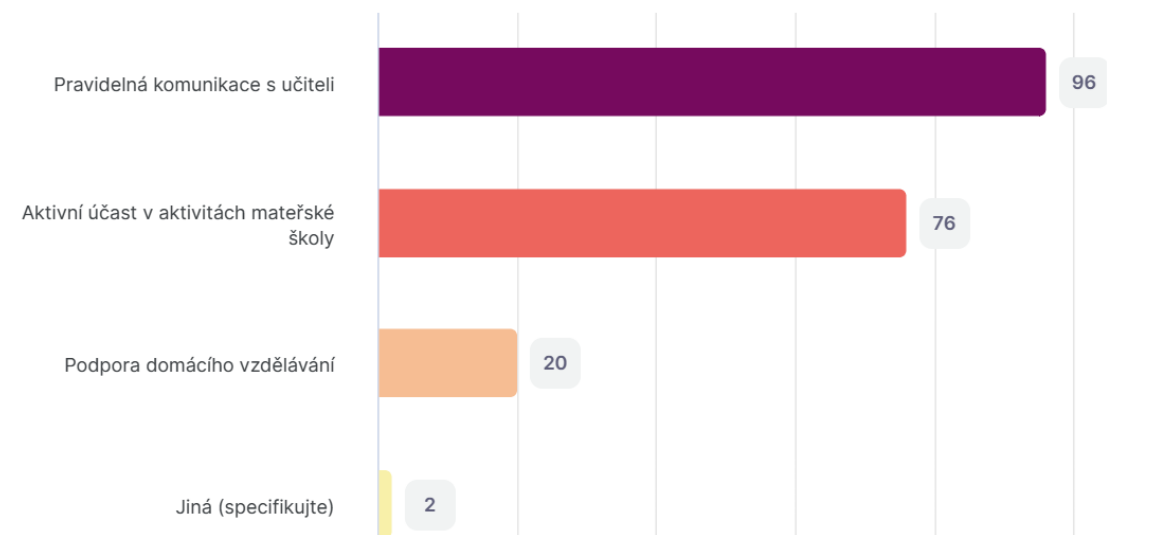
předškolního dítěte. Podpora domácího vzdělávání je také důležitá, ale méně zdůrazněná, s 18,2 % odpovědí.

Podle studie Novotné z roku 2020 je klíčové, aby komunikace mezi rodiči a pedagogy byla efektivní, jelikož to významně přispívá k podpoře vzdělávacího procesu dětí. Systém pravidelného sdílení informací umožňuje učitelům lépe reagovat na individuální potřeby každého dítěte a rodičům poskytuje aktualizace o školních úspěších a problémech jejich dětí. Tato výměna informací může probíhat osobně, prostřednictvím emailů, telefonicky nebo přes digitální platformy.

Hrušková v roce 2018 zdůraznila důležitost aktivního zapojení rodičů do života mateřské školy. Zapojení do školních akcí jako jsou rodičovské schůzky, školní oslavy či tematické projekty umožňuje rodičům lepší pochopení školního prostředí a podporuje budování spolupracujícího vztahu mezi rodinou a školou.

Roli rodičů v předškolním vzdělávání lze charakterizovat jako komplexní a multidimenzionální. Zahrnuje nejen interakci s pedagogy a účast na školních aktivitách, ale také podporu domácího učení a celkový rozvoj jejich dětí.

Obrázek 24 - Role rodičů ve vzdělávacím procesu

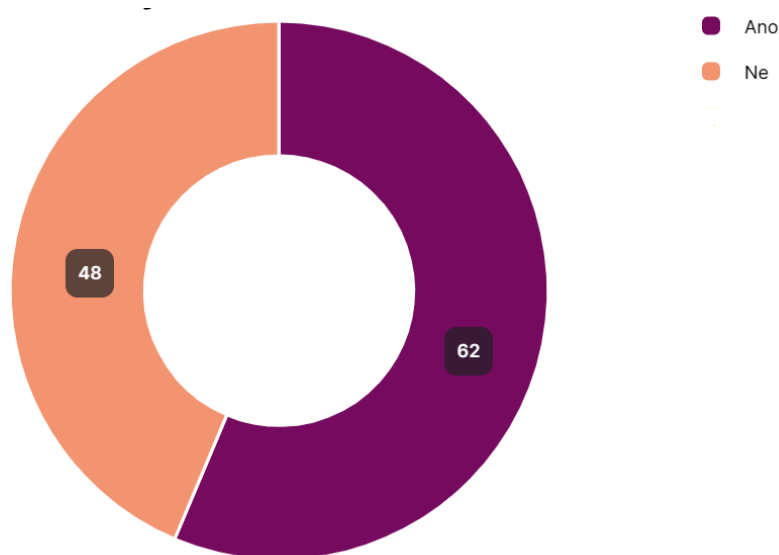
Položka č. 26: Máte nějaké obavy nebo otázky ohledně přechodu vašeho dítěte z mateřské školy do základní školy?

Většina rodičů (56,4 %) má určité obavy nebo otázky týkající se přechodu jejich dětí z mateřské školy do základní školy, zatímco 43,6 % nemá žádné obavy. Tento trend odráží běžné pocity nejistoty a znepokojení mezi rodiči, když se jejich děti připravují na významný krok ve svém vzdělávacím procesu.

Jak naznačuje Novotná (2020), obavy rodičů mohou být spojeny s různými aspekty přechodu, včetně obav z adaptace dítěte na nové prostředí, schopnost navazovat vztahy s vrstevníky a učiteli, nebo zvládnání akademických požadavků základní školy. Rodiče se také mohou obávat, zda je jejich dítě dostatečně připraveno na školní docházku z hlediska sociálních, emocionálních a akademických dovedností.

Celkově je zřejmé, že pro mnoho rodičů je přechod dětí ze školky do školy zdrojem určitého znepokojení, což vyžaduje podporu ze strany vzdělávacích institucí a aktivní zapojení rodičů do tohoto procesu.

Obrázek 25 - Obavy rodičů z přechodu

Položka č. 27: Výsledkem přípravy dětí v mateřské škole na vstup do základní školy je školní zralost. Co si představujete pod pojmem dosažení školní zralosti?

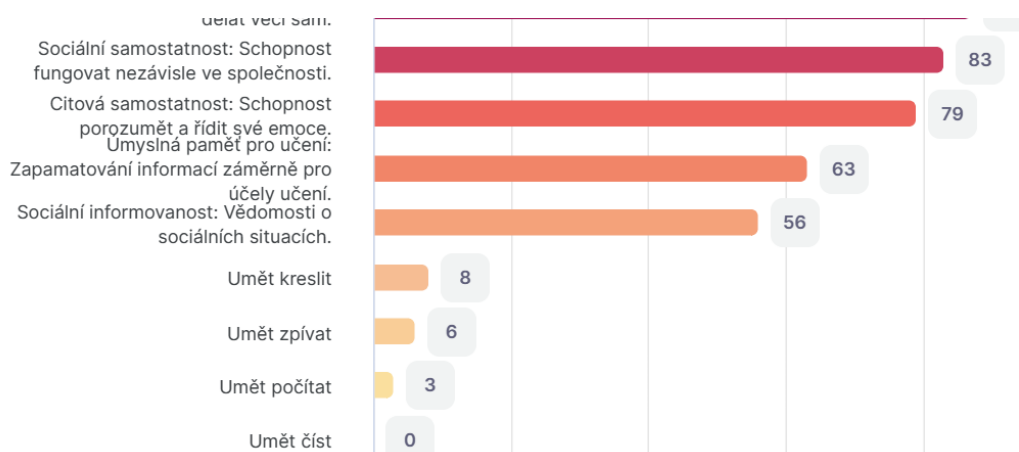
Rodiče mají komplexní pohled na školní zralost dítěte. Nejvýraznější byla odpověď ohledně pracovního chování, což zahrnuje způsob, jakým dítě plní úkoly a zapojuje se do práce (82.7 %). Tento aspekt školní zralosti je považován za klíčový, protože odráží schopnost dítěte koncentrovat se, dokončovat úkoly a zapojovat se do vzdělávacích aktivit, což je podle Malé (2017) zásadní pro úspěch v základní škole.

Praktická samostatnost, tj. schopnost dělat věci sám, byla zdůrazněna 79.1 % respondentů. Tato schopnost je spojena s rozvojem motorických dovedností a nezávislosti, což je podle Hruškové (2018) klíčové pro adaptaci dítěte na školní prostředí.

Sociální samostatnost, tedy schopnost fungovat nezávisle ve společnosti, byla zdůrazněna 75.5 % rodičů. Tento aspekt zahrnuje interakci s vrstevníky, schopnost vyjednávat a řešit konflikty, což je v souladu s poznatky Novotné (2020) o významu sociálních dovedností pro školní úspěch.

Citová samostatnost, tj. schopnost porozumět a řídit své emoce, byla uvedena 71.8 % rodičů. Tento aspekt je spojen s emoční inteligencí a je podstatný pro zvládnání stresu a frustrace ve škole, jak zdůrazňuje Malá (2017).

Obrázek 26 - Školní zralost

Umýšlná paměť pro učení byla považována za důležitou 57.3 % rodičů. Toto ukazuje na pochopení rodiči, že schopnost dítěte zapamatovat si informace záměrně pro účely učení je důležitá pro akademický úspěch.

6.2 Odpovědi na výzkumné otázky

V této podkapitole se zaměřím na odpovědi dílčích otázek, které jsem díky výzkumu získala. Pro tento výzkum byla zvolena hlavní výzkumná otázka „Jaké jsou představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy a jaké faktory ovlivňují jejich názory a očekávání?“ ze které byly následně vytvořeny tři dílčí výzkumné otázky. Na tyto dílčí otázky se nyní zaměříme podrobněji.

Hlavní výzkumná otázka: Jaké jsou představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy a jaké faktory ovlivňují jejich názory a očekávání?

Na hlavní výzkumnou otázku odpovídají **položky č. 10, 11, 12, 14, 16, 17, 27** z dotazníku. Tato data poskytují ucelený pohled na to, jak rodiče vnímají různé aspekty přípravy svých dětí na základní školní docházku v rámci mateřské školy.

Z výsledků dotazníku vyplývá, že rodiče považují sociální dovednosti, praktické dovednosti a zapojení do strukturovaných vzdělávacích aktivit za klíčové oblasti v přípravě na základní školu (Položky 11, 27, 14). Tyto oblasti jsou shodné s odbornou literaturou, které zdůrazňují důležitost komplexního přístupu k předškolnímu vzdělávání (Syslová, 2016; Splavcová & Kropáčková, 2016).

Rodiče také ukázali znalost vzdělávacích dokumentů, jako jsou Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a Školní vzdělávací programy (ŠVP), které formují kurikulum a cíle vzdělávání v mateřských školách (Položka 10).

Další důležitý aspekt, který rodiče zdůrazňují, je příprava dětí na běžné a praktické znalosti, které jsou podle nich klíčové pro úspěšný přechod do základní školy (Položka 12). Tento pohled je podpořený studií, která ukazuje, že komplexní příprava, zahrnující jak sociální, tak emoční dovednosti, je zásadní pro školní úspěch dětí (Šulová, 2014).

Rodičovské představy o přípravě dětí na základní školu jsou mnohostranné a pokrývají různé oblasti výchovy a vzdělávání. Tento komplexní pohled je podpořen jak výsledky dotazníkových šetření, tak relevantní odbornou literaturou. Odborné studie a praxe dále potvrzují význam celostního přístupu k předškolnímu vzdělávání, který zahrnuje nejen akademické dovednosti, ale také sociální a emocionální rozvoj, jež jsou klíčové pro pozdější školní úspěch dětí.

VO1: Jaké vzdělávací oblasti hrají klíčovou roli podle představ rodičů při přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy?

Na otázku, které vzdělávací oblasti hrají klíčovou roli podle představ rodičů při přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy, odpovídají položky č. 10, 11, 12, 13, 14, 18, a 27 z dotazníku. Tyto položky se zaměřují na rozpoznání klíčových vzdělávacích oblastí, představ o přípravě a kompetencí, které rodiče považují za nezbytné pro úspěšný přechod jejich dětí do základního vzdělávání.

Rodiče podle položky 10 jsou informováni o různých vzdělávacích programech, což zahrnuje Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) a jeho důležitost pro přípravu dětí. Položky 11 a 12 dále rozšiřují, že rodiče vnímají klíčové oblasti RVP PV jako podstatný pro vstup do ZŠ, a že příprava na školu by měla začínat již od nástupu dítěte do mateřské školy a probíhat kontinuálně.

Položka 13 uvádí, že rodiče mají konkrétní očekávání ohledně toho, co by mělo být zahrnuto do školní přípravy, včetně rozvoje sociálních a emočních dovedností. Položka 18 identifikuje různé formy vzdělávání, které rodiče považují za důležité, včetně skupinového a projektového vyučování, což jsou metody, které podporují spolupráci a aktivní učení.

Položka 14 a 27 zdůrazňují důležitost rozvoje kompetencí a školní zralosti, což zahrnuje schopnosti jako je čtení, počítání, a sociální interakce, které jsou považovány za klíčové pro úspěšný přechod do ZŠ.

Z výsledků tedy vyplývá, že rodiče považují celou řadu oblastí za zásadní pro přípravu dětí na školu, což je v souladu s literaturou zdůrazňující význam komplexního přístupu k předškolnímu vzdělávání (Syslová, 2016; Kropáčková & Splavcová, 2016). Toto ukazuje, že rodiče mají dobře informované a komplexní názory na to, co by měla mateřská škola poskytovat ve smyslu přípravy na základní školní vzdělávání.

VO2: Jaké informační zdroje mají největší vliv na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole?

Podle zjištění z mého dotazníkového šetření, odpovědi na položky č. 23 a č. 25 naznačují, že pravidelná komunikace s učiteli a osobní setkání jsou považovány rodiči za nejdůležitější zdroje informací, které formují jejich představy o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy. Data z těchto položek ukazují, že 70 % rodičů oceňuje ukázky práce s dětmi, 62.7 % považuje individuální pohovory s učiteli za klíčové, a 36.4 % hodnotí společné vzdělávací aktivity s rodiči a dětmi jako významné.

Zjištěná data ukazují podobnost s odbornou literaturou od Šulová (2014), která uvádí, že efektivní komunikace a spolupráce mezi rodinou a školou významně přispívají k lepšímu porozumění a podpoře vzdělávacího procesu dětí. Tyto interakce nejenže pomáhají rodičům lépe rozumět pedagogickým strategiím, ale také posilují vzájemnou důvěru a respekt, což je zásadní pro vytváření podpůrného vzdělávacího prostředí.

Na základě odpovědí z mého dotazníku se zdá, že přestože digitální nástroje, jako jsou e-maily a sociální média, nabízejí potenciál pro rychlou a efektivní výměnu informací mezi školou a domovem, rodiče je v praxi využívají méně často, než by se mohlo očekávat. Tento náleznaznačuje, že i přes rostoucí dostupnost a pohodlí elektronické komunikace stále preferují tradičnější metody komunikace, jako jsou osobní schůzky nebo telefonní hovory, které umožňují hlubší interakci a bezprostřední zpětnou vazbu. Tento trend vyvolává otázky ohledně adaptace školních komunikačních strategií tak, aby odpovídaly preferencím a očekáváním rodičů, a zvýšení úsilí o integraci moderních technologií do vzdělávacího procesu tak, aby byly pro rodiče přitažlivější a užitečnější. Výzkumy, jako je studie prezentovaná Šulovou, zdůrazňují, že taková komunikace nejenže pomáhá rodičům udržovat si přehled o vzdělávacím pokroku a potřebách jejich dětí, ale také aktivně přispívá k jejich motivaci a zapojení do školního života svých dětí. Toto zapojení pak může významně ovlivnit výsledky dětí ve škole a jejich celkový sociální a akademický rozvoj.

Celkově zjištění naznačují, že pro rodiče jsou důležité informační zdroje spojené s přímou komunikací a osobním zapojením do školního prostředí. Tyto interakce umožňují nejen přístup k aktuálním a relevantním informacím, ale také poskytují prostor pro vyjádření obav a očekávání rodičů, což je klíčové pro spoluvytváření kvalitního vzdělávacího prostředí pro jejich děti.

VO3: Jaké jsou představy rodičů o průběhu vzdělávání v mateřské škole související s přípravou pro vstup do ZŠ?

Na tuto otázku odpovídají položky dotazníku č. 9, 12, 13, 14 a 15. Tyto položky poskytují pohled na to, jak rodiče vnímají různé aspekty vzdělávání v mateřské škole, které by měly podporovat přípravu dětí na základní školu.

Podle položky č. 15, většina rodičů vnímá, že přípravné vzdělávací aktivity probíhají pouze dopoledne, což není v souladu s obvyklou praxí, kde příprava probíhá během celého dne. Toto nesoulad může být způsobeno nedostatečnou komunikací mezi školou a rodiči.

Literatura uvádí, že efektivní komunikace a průběžné informování rodičů o struktuře a

obsahu vzdělávacích programů je klíčové pro správné porozumění a podporu vzdělávacích cílů (Syslová, 2016; Splavcová & Kropáčková, 2016).

Položky č. 12 a 13 se týkají představ rodičů o tom, co zahrnuje příprava na základní školu a jaké aspekty jsou důležité pro školní připravenost. Zde rodiče zdůrazňují význam rozvoje sociálních a emocionálních dovedností, což je v souladu s výzkumy, které poukazují na důležitost těchto dovedností pro úspěšný přechod do základní školy (Opravilová, 2016).

Položka č. 14 zdůrazňuje, které kompetence považují rodiče za klíčové. Důraz je kladen na sociální a komunikativní dovednosti, což koresponduje s literaturou zdůrazňující potřebu rozvíjet tyto oblasti jako přípravu na základní školu, kde tyto dovednosti přímo ovlivňují akademický úspěch a sociální adaptaci (Powell et al., 2012).

Všechny tyto položky ukazují, že je potřeba lépe informovat rodiče o celkovém průběhu a cílech vzdělávacích programů v mateřských školách, a zároveň zdůraznit roli mateřské školy jako místa pro komplexní rozvoj dítěte, nikoli pouze jako přípravy na akademické aspekty základní školy. To vyžaduje posílení spolupráce a komunikace mezi rodiči a školami, což je téma, které se objevuje ve výzkumech i doporučeních pro praxi (Šulová, 2014; Opravilová, 201

7 DISKUZE

Zásadním zjištěním je, že rodiče kladou velký důraz na tvořivé a pohybové aktivity, což je v souladu s moderními pedagogickými přístupy, jež zdůrazňují význam komplexního rozvoje dítěte v předškolním věku. Tento přístup podporuje kreativitu, sociální dovednosti a fyzický rozvoj, což je klíčové pro celostní výchovu dětí.

Výsledky však také naznačují, že rodiče možná nedoceňují význam vzdělávacích příprav a moderních vzdělávacích metod, což může být důsledkem nedostatečných informací nebo nepochopení jejich významu. Tento postoj může omezovat podporu a zapojení rodičů v těchto oblastech, což může mít dlouhodobé dopady na akademickou připravenost a úspěch dětí.

Největší dopad na to, jak rodiče vnímají přípravu svých dětí na základní školu, mají pravidelná setkání a individuální konzultace s učiteli. Tyto interakce, zdůrazňující důležitost bezprostředního kontaktu mezi rodiči a pedagogickým personálem, umožňují rodičům získat přehled o postupu a potřebách jejich potomků, což je motivuje k větší zapojenosti do edukačního procesu a podpoře svých dětí.

Analýza názorů rodičů na výuku v mateřských školách odhalila, že mnozí z nich nepřikládají vzdělávacím aktivitám v těchto institucích značný význam pro budoucí akademické úspěchy svých dětí ve škole. Tento postoj může signalizovat nedostatečné porozumění souvislostem mezi raným vzděláváním a následným školním prospěchem. Proto je nezbytné zdůraznit klíčovou roli mateřských škol ve vývoji dětí, které zde formují nejen své kognitivní, ale také sociální a emoční dovednosti – všechny tyto aspekty jsou fundamentální pro úspěšný přechod do základní školy. Za zmínku stojí i porovnání s výzkumem (Opravilová, 2016), který poukazuje na význam raného vzdělávání pro celkový vývoj dítěte, včetně jeho přípravy na akademické učení. Tento výzkum zdůrazňuje potřebu komplexního přístupu k předškolnímu vzdělávání, který kombinuje různé metody a přístupy pro podporu všestranného rozvoje dítěte.

V diskuzi by mělo být zdůrazněno, že i když rodiče vnímají význam některých vzdělávacích oblastí, je třeba lepší informovanosti o širším spektru pedagogických metod a významu akademické přípravy v mateřských školách. Toto zjištění ukazuje na potřebu dalšího osvětlení a podpory pro rodiče, aby mohli lépe porozumět a podporovat vzdělávací potřeby svých dětí.

7.1 Doporučení pro praxi

Z výsledků výzkumu a analýzy diskuse mohu vyvodit následující doporučení pro praxi v předškolním vzdělávání:

Zvýšení informovanosti rodičů: Mateřské školy by měly usilovat o poskytování komplexních a pravidelných informací rodičům o významu a metodách předškolního vzdělávání. To zahrnuje důraz na akademickou přípravu a význam hry a kreativity ve vzdělávání.

Podpora aktivního zapojení rodičů: Školy by měly vytvářet více příležitostí pro aktivní účast rodičů v edukačním procesu, jako jsou pracovní dílny, besedy s odborníky, nebo společné vzdělávací aktivity s dětmi a rodiči.

Rozšíření vzdělávacích metod: Pedagogický přístup by měl být rozmanitý a měl by kombinovat různé formy a metody vzdělávání, včetně tvořivých a pohybových činností, práce s multimediálními prostředky, i tradičních názorně-demonstračních metod.

Podpora komunikace a spolupráce: Je důležité podporovat otevřenou a efektivní komunikaci mezi mateřskými školami a rodiči, aby se lépe porozumělo potřebám a očekáváním obou stran.

Individualizovaný přístup: Vzdělávací proces by měl respektovat individuální potřeby a schopnosti každého dítěte. Individualizované a diferencované vyučování je klíčové pro podporu rozvoje každého dítěte.

Podpora přechodu do základní školy: Mateřské školy by měly aktivně spolupracovat se základními školami, aby zajistily plynulý přechod dětí ze školky do základní školy, a tím přispěly k lepší adaptaci dětí na nové prostředí.

7.2 Limity výzkumu

Při interpretaci výsledků tohoto výzkumu je třeba vzít v úvahu několik omezení, která mohla ovlivnit spolehlivost a zobecnitelnost získaných dat.

Prvním omezením je nerovnoměrná reprezentace pohlaví respondentů. Dotazník získal odpovědi od 45 žen a pouze 3 mužů, což může zkreslit výsledky vzhledem k tomu, že muži a ženy mohou mít odlišné představy a priority ohledně přípravy dětí na vstup do základní školy. Tato nerovnováha může ovlivnit zobecnitelnost výsledků na celou populaci rodičů. Dalším omezením je omezený vzorek respondentů. Dotazník byl distribuován mezi rodiče z

určité oblasti nebo konkrétní mateřské školy, což může ovlivnit reprezentativnost dat. Výsledky tedy nemusí být zcela reprezentativní pro všechny rodiče v různých regionech. Dalším omezením je možnost subjektivního zkreslení odpovědí. Respondenti mohli poskytnout odpovědi, které odpovídaly jejich ideální představě, nebo které byly ovlivněny sociálně-přijatelnou odpovědí. Toto zkreslení může ovlivnit spolehlivost výsledků a interpretaci dat. Přes tyto limity výzkumu však tento výzkum přináší důležité poznatky o představách rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup na základní školu a může sloužit jako základ pro další výzkum v této oblasti.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřila na představy rodičů o přípravě dětí v mateřské škole pro vstup do základní školy. Z analýzy dotazníkového šetření vyplývá, že rodiče považují sociální dovednosti, emocionální a pracovní chování, a samostatnost jako klíčové oblasti přípravy dětí. Pravidelná komunikace s učiteli a aktivní zapojení do školních aktivit jsou vnímány jako nejvýznamnější zdroje informací, které formují rodičovské představy o předškolním vzdělávání. Teoretická část práce se opírá o odbornou literaturu, která zdůrazňuje význam předškolního období pro celkový vývoj dítěte a jeho připravenost na základní školu. Integrace rodiny a komunity do vzdělávacího procesu v mateřské škole je klíčová pro úspěšnou adaptaci dítěte na nároky základní školy. V průběhu výzkumu bylo zjištěno, že mateřské školy jsou vnímány jako důležitá přechodová fáze, která připravuje děti na akademické i sociální aspekty základního vzdělání. Rodiče oceňují školy, které nabízejí kvalitní programy zaměřené na rozvoj klíčových dovedností a které podporují aktivní rodičovskou účast. Výzkum také odhalil potřebu lepší informovanosti rodičů o metodách a přístupech využívaných v předškolním vzdělávání. Je doporučeno, aby školy investovaly do efektivnějších komunikačních strategií a poskytovaly rodičům pravidelné a strukturované informace o pokroku a vzdělávacích metodách. Tato práce přispívá k hlubšímu porozumění rodičovských představ o předškolním vzdělávání a nabízí návrhy pro zlepšení komunikace mezi mateřskými školami a rodinami, což by mělo vést k efektivnější přípravě dětí na základní školu. Výsledky práce mohou sloužit jako podklad pro další výzkum v této oblasti a pro praktické zlepšení vzdělávacích programů v mateřských školách.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bednářová, J., & Šmardová, V. (2010). *Školní zralost: co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Computer Press.

Clements, D. H., & Sarama, J. (2003). *Strip mining for gold: Research and policy in educational technology—a response to “Fool’s Gold”*. AACE Journal.

Čermák, I. & Tureček, P. (2014). *Výtvarná výchova ve vzdělávání*. Taktik.

Diamond, A., & Lee, K. (2011). *Interventions shown to aid executive function development in children 4 to 12 years old*. Science.

Fisher, K. R., Hirsh-Pasek, K., Golinkoff, R. M., & Gryfe, S. G. (2011). *Conceptual split? Parents’ and experts’ perceptions of play in the 21st century*. Journal of Applied Developmental Psychology

Hajšmanová, R. & Sigmundová, D. (2013). *Pohybové aktivity v předškolním věku*. Taktik.

Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge.

Hrušková, L. (2018). *Rodiče a mateřská škola: Partnerství ve výchově*. Praha: Karolinum.

Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). *An educational psychology success story: Social interdependence theory and cooperative learning*. Educational Researcher.

Jucovičová, D., & Žáčková, H. (2014). *Je naše dítě zralé na vstup do školy?* Grada.

Kovařovicová, J. (2017). *Vzdělávání v předškolním věku*. Brno: Paido.

Klérrová, J. (2003). *Máme doma prvňáčka*. Mladá fronta.

Kloudová, H., (2013). *Zvládneme mateřskou školu? Rady pro rodiče i učitele. 1.*

vyd. TeMi CZ.

Kropáčková, J. (2008). *Budeme mít prvňáčka*. Portál.

Lažová, L.,(2013). *Mateřská škola komunikuje s rodiči: výměna informací, řešení problémů*. Portál.

Malá, E. (2017). *Domácí vzdělávání předškolních dětí*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Mertin, V. (2011). *Výchovné maličkosti: průvodce výchovou dítěte do 12 let*. Portál.

MŠMT (2004). Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

MŠMT (2005). Vyhláška č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání.

Novotná, M. (2020). *Komunikace v mateřské škole*. Brno: Masarykova univerzita.

Opravilová, E., (2002). *Předškolní pedagogika*. Technická univerzita v Liberci.

Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Grada.

Otevřelová, H. (2016). *Školní zralost a připravenost*. Portál.

Piek, J. P., Dawson, L., Smith, L. M., & Gasson, N. (2004). *The role of early fine and gross motor development on later motor and cognitive ability*. Human Movement Science.

Pohořelý, S. (2017). Souhrnné informace o povinném předškolním vzdělávání. Retrieved April 15, 2018, from <http://www.msmt.cz/file/40134>

Průcha, J. (2014). *Moderní pedagogika*. Portál.

Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2001). *Pedagogický slovník*. Portál.

Rahmawati, A., Tairas, M., & Nawangsari, N. (2018). *Školní připravenost dětí: vnímání učitelů a rodičů*. Mezinárodní časopis pedagogiky a vzdělávání učitelů, 2(1), 9-20. doi: <http://dx.doi.org/10.20961/ijpte.v2i1.14876>.

Smith, J. (2019). *Communication methods in early childhood education: A comparative study*. Journal of Early Childhood Education Research, 8(1), 123-141.

Splavcová, H., & Kropáčková, J. (2016). *Vzdělávání dětí od dvou let v MŠ*. Praha: Portál.

Suchánková, E. (2011). *Předškolní vzdělávání a jeho význam pro rozvoj jazyka a řeči*. Hnutí R.

Syslová, Z. (2016). *Proměna mateřské školy v učící se organizaci*. Wolters Kluwer.

Syslová, Z., & Najvarová, V. (2021). *Přehledová studie výzkumů předškolního vzdělávání v České republice v letech 2011–2020*. Pedagogika, 71*(3)*, 483-504. DOI: 10.14712/23362189.2021.978

Šmelová, E. (2008). *Ohlédnutí do historie předškolní výchovy*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Šulová, L. et al. (2014). *Význam domácí přípravy pro začínajícího školáka*. Wolters Kluwer.

Tomanová, J. (2019). *Spolupráce mateřské školy s rodinou*. Praha: Grada.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- MŠ Mateřská škola
ZŠ Základní škola
C Význam třetí zkratky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1- Věk respondentů	30
Obrázek 2 - Pohlaví respondentů.....	31
Obrázek 3 - Grafické rozložení.....	32
Obrázek 4 - Dosažené vzdělání respondentů	33
Obrázek 5- Počet dětí respondentů	34
Obrázek 6 - Počet dětí navštěvující mateřskou školu	35
Obrázek 7 - Informovanost o povinném vzdělávání.....	36
Obrázek 8 - Věk nástupu do mateřské školy	37
Obrázek 9 - Představy od době přípravy dětí	38
Obrázek 10 - Vědomí o kurikulárních dokumentech.....	39
Obrázek 11 - Vzdělávací oblasti	41
Obrázek 12 - Představa pod pojmem „příprava na vstup do ZŠ“	42
Obrázek 13 - Představa o pojmu „přípravenost na vstup do ZŠ“	43
Obrázek 14 - Kompetence, které považují rodiče za důležité	45
Obrázek 15 - Kdy probíhá příprava na vstup do ZŠ	46
Obrázek 16 - Způsob komunikace	47
Obrázek 17 - Jak často komunikuje mš s rodiči	48
Obrázek 18 - Formy vzdělávání.....	50
Obrázek 19 - Metody vzdělávání.....	52
Obrázek 20 - Podíl hry ve vzdělávacím procesu	53
Obrázek 21 - Efektivnější forma vzdělávání	54
Obrázek 22 - Společné aktivity.....	55
Obrázek 23 - Očekávání od předškolního vzdělávání	56
Obrázek 24 - Role rodičů ve vzdělávacím procesu	57
Obrázek 25 - Obavy rodičů z přechodu	58
Obrázek 26 - Školní zralost	59

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Představa pojmu „řízená činnost“	51
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

1. Uved'te Váš věk:

18-24 let

25-34 let

35-44 let

45-54 let

55-64 let

65 let a více

2. Uved'te Vaše pohlaví:

Muž

Žena

Jiné (specifikujte)

3. Uved'te kraj, ve kterém bydlíte:

[Zde je zahrnut seznam krajů]

4. Uved'te vaše nejvyšší dosažené vzdělání:

Střední škola/maturita

Magisterský titul (Mgr. Nebo Msc.)

Bakalářský titul (Bc)

Vyšší odborné vzdělání (VOŠ)

Odborné učiliště (výuční list)

Doktorský titul

Základní škola

Jiné specifikujte

5. Uved'te, kolik máte dětí?

1

2

3

4

5 a více

6. Kolik z vašich dětí navštěvuje mateřskou školu?

1 (Mám jedno dítě v mateřské škole)

2 (Mám dvě děti v mateřské škole)

3 a více (Mám tři nebo více dětí v mateřské škole)

7. Víte, že předškolní vzdělávání vašeho dítěte dle platné legislativy je povinné?

Ano

Ne

Nevím

8. Uved'te věk dítěte, pro které si myslíte, že začíná od 1.9. povinné předškolní vzdělávání?

3

4

5

9. Jaké jsou vaše představy o době přípravy dítěte v MŠ na ZŠ?

Začíná při nástupu do mateřské školy a probíhá po celou dobu docházky dítěte do MŠ

Probíhá pouze v posledním roce v mateřské škole, kdy je pro dítě předškolní vzdělávání povinné

10. Které dokumenty, týkající se vzdělávání Vašeho dítěte, znáte?

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV)

Vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku.

(RVP PV, 2021)

Školní vzdělávací programy (ŠVP)

ŠVP jsou dokumenty podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách. Specifikují vzdělávací cíle, obsah a metody pro jednotlivé mateřské školy nebo školské zařízení. Každá mateřská škola může mít vlastní ŠVP, který se může lišit.

(RVP PV, 2021)

Třídni vzdělávací program (TVP)

Nezávazný dokument, ve kterém učitel rozpracovává konkrétní vzdělávací nabídku popsanou ve ŠVP (projekty, témata, činnosti)

(RVP PV, 2021)

Strategie 2030+ pro předškolní vzdělávání

To je strategický dokument, který určuje cíle a směry v oblasti předškolního vzdělávání a výchovy na národní úrovni. Hlavním cílem strategie 2030+ je modernizovat vzdělávání. (Strategie 2030+)

11. Vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) obsahuje pět oblastí.

Které považujete za nejdůležitější pro přípravu dítěte na vstup do základní školy?

Dítě a jeho tělo

- Učitel podporuje růst, neurosvalový vývoj a celkovou fyzickou kondici dětí, formuje zdravé životní návyky a dovednosti sebeobsluhy skrze výuku biologických aspektů těla.

Dítě a jeho psychika

- Učitel podporuje duševní pohodu, odolnost a rozvoj intelektu, jazyka, emocí a kreativity dětí, stimuluje učení a další vzdělávací dovednosti.

Dítě a ten druhý

- Učitel v interpersonální oblasti usiluje o podporu formování vztahů dětí s ostatními, posilování komunikace a zajištění pohody v mezilidských vztazích.

Dítě a společnost

- Učitel v sociálně-kulturní oblasti usiluje o integraci dítěte do společnosti, výuku pravidel soužití, předávání hodnot a podporu jeho aktivního přispívání k sociální pohodě ve společnosti.

Dítě a jeho svět

- Učitel environmentální výchovy buduje u dítěte povědomí o okolním světě, jeho vlivu na životní prostředí od nejbližšího okolí po globální problémy, a formuje základy pro odpovědný postoj k životnímu prostředí.

(RVP PV, 2021)

12. Vyberte, co si představujete pod pojmem příprava na vstup do ZŠ (1 možná odpověď)

- Rozvíjení běžných a praktických znalostí, dovedností a návyků, které umožní dítěti nadále se rozvíjet prostřednictvím školního vzdělávání.
- Plánovaná příprava a realizace celkového rozvoje dítěte.
- Kontrola a sebekontrola sociálních dovedností a emoční stability dítěte.

(Kořátková, 2014)

13. Co si představujete pod pojmem připravenost pro vstup do ZŠ? 1 správná odpověď

- Klade důraz na míru, do jaké je dítě připraveno začít povinnou školní docházkou.
- Jsou rozvinuty běžné a praktické znalosti, dovednosti a návyky, které by nebránily dítěti v jeho dalším vývoji prostřednictvím školního vzdělávání.
- Současný stav rozvoje osobnosti dětí, který zahrnuje vyspělost v psychických oblastech, jako jsou rozumové, sociální, emoční a pracovní schopnosti, jazykové dovednosti a motorika. Tato vyspělost je ovlivněna biologickým zráním organismu a vlivy prostředí.

(Kořátková, 2014)

14. V průběhu vzdělávání v MŠ jsou děti vedeny k získání kompetencí. Která považujete za nejdůležitější pro vstup do ZŠ?

Kompetence k učení

- projevuje dítě kompetenci k učení skrze aktivní pozorování, experimentování a praktické uplatňování zkušeností s radostí z pokroků a oceněním.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě se aktivně učí řešit problémy pomocí pozorování, experimentování, logiky a matematiky, s důrazem na volbu funkčních řešení a odvalu při chybách, které jsou oceněny za snahu.

Kompetence komunikativní

- Dítě projevuje komunikativní dovednosti v jasném vyjadřování, aktivním dialogu, bezproblémové komunikaci s ostatními, ovládnutí dovedností předčítání a psaní, rozšiřování slovní zásoby a využívání různých komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Dítě projevuje sociální a personální kompetence skrze samostatné rozhodování, odpovědné jednání, citlivost k druhým, spolupráci, respekt, vyjednávání, a schopnost řešit konflikty dohodou.

Kompetence činnosti a občanské

- Dítě projevuje činnosti a občanské kompetence plánováním, vyhodnocováním, odpovědným rozhodováním, zájmem o okolní dění, respektováním hodnot a pravidel soužití, péčí o zdraví a bezpečí.

(RVP PV, 2021)

15. Vyjádřete svůj názor na to, v jaké části dne se v mateřské škole vzdělávání vašeho dítěte související s přípravou na vstup do ZŠ obvykle odehrává?

Dopoledne

Odpoledne

Celou dobu pobytu dítěte v MŠ

Nevím

Jinak (uveďte kdy)

16. Jak jste informováni o vzdělávacím pokroku vašeho dítěte v mateřské škole?

Můžete použít více odpovědí.

Pravidelné rozhovory s učitelkou

Zprávy nebo poznámky ve školním deníčku

Portfolio dítěte

Vývěsky nebo nástěnky s informacemi

e-mailová komunikace

Jinak (specifikujte)

17. Jak často komunikujete s učiteli a personálem mateřské školy o vzdělávacím vývoji vašeho dítěte?

Pravidelně

Občas

Málo

Nikdy

18. Jaké formy vzdělávání považujete za důležité při přípravě do ZŠ? (Můžete vybrat více možností)

Frontální vyučování

Skupinové a kooperativní vyučování

Individuální a diferenciální vyučování

Exkurze

Projektové vyučování

Práce s textovým materiálem

Otevřené vyučování

Práce s didaktickými a multimediálními prostředky

Badatelské formy vyučování

Výtvarné a tvořivé činnosti

Pohybové aktivity a tělesná výchova

Řízená činnost

Jiné (specifikujte)

(Skalková, 2007)

19. Popište, co si představujete pod pojmem „řízená činnost“.

·OTEVŘENÁ OTÁZKA·

20. Jaké metody vzdělávání považujete za důležité při přípravě do ZŠ? (Můžete vybrat více možností)

Metody monologické – především souvislý mluvený projev

Metody práce s textem – stěžejní je práce s textovými pomůckami (práce s knihou, ilustracemi) Metody dialogické – založené na principu rozhovoru

Metody názorně – demonstrační – spočívají především v pozorování činností dětí a v praktických aktivitách, vyprávění podle obrázků...

Metody inscenační/projektové/situační – založené na principu „hraní rolí“

Hra jako vyučovací metoda – představuje kolekci seberealizačních činností jednotlivců nebo skupin, které jsou omezeny stanovenými pravidly a jsou zaměřeny na jiné cíle než materiální zájmy.

(Vališová & Kasíková, 2010)

21. Jaký podíl dle Vašeho názoru by měla mít hra ve vzdělávacím procesu vašeho dítěte v mateřské škole?

Velký podíl

Střední podíl

Malý podíl

Nemohu posoudit

22. Který forma vzdělávání je podle vás efektivnější?

- Individuální – spočívá ve svobodné aktivitě dětí při dosahování stanovených cílů, a to nezávisle na ostatních dětech.
- Kooperativní – klade důraz na spolupráci při dosahování cílů.
- Frontální – Přímá interaktivní výuka pro celou třídu.

23. S jakými společnými aktivitami ze strany mateřské školy se setkáváte, které Vás přibližují způsob přípravy dětí pro vstup do ZŠ?

- Ukázka práce s dětmi pro rodiče
- Besedu s odborníky
- Společné vzdělávací aktivity s rodiči a dětmi
- Individuální pohovory s rodiči
- Nabídku výukových materiálů

24. Máte pocit, že se vaše očekávání od předškolního vzdělávání se shodují s očekáváním mateřské školy?

Ano

Ne

Nemohu posoudit

Jiné (specifikujte)

25. Jakou roli by měli rodiče hrát ve vzdělávacím procesu předškolního dítěte?

Aktivní účast v aktivitách mateřské školy

Pravidelná komunikace s učiteli

Podpora domácího vzdělávání

Ostatní (specifikujte)

26. Máte nějaké obavy nebo otázky ohledně přechodu vašeho dítěte z mateřské školy do základní školy?

Ano

Ne

Specifikujte:

27. Výsledkem přípravy dětí v mateřské škole na vstup do zš je školní zralost. Co si představujete pod pojmem dosažení školní zralosti? (možnost vybrat více odpovědí)

- Správně počítat
- Číst
- Zpívat
- Kreslit
- Praktická samostatnost: Schopnost dělat věci sám.
- Sociální informovanost: Vědomosti o sociálních situacích.
- Citová samostatnost: Schopnost porozumět a řídit své emoce.
- Sociální samostatnost: Schopnost fungovat nezávisle ve společnosti.
- Úmyslná paměť pro učení: Zapamatování informací záměrně pro účely učení.
- Pracovní chování: Způsob, jakým dítě plní úkoly nebo se zapojuje do práce.

(Dandová, Kropáčková, Nádvorníková, Pravcová & Příkazská, 2018)